

Změny důchodových systémů ve vybraných zemích světa

projekt
Monitoring změn v zahraničních důchodových systémech

Zpracoval:

Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v.v.i.

Oddělení knihovnicko-informačních služeb

únor 2012

Projekt je realizovaný za finanční podpory MPSV

Belgie

Důchodová reforma

V prosinci 2011 schválil belgický parlament vládní návrh důchodové reformy.

- Reforma přináší především změnu podmínek pro předčasný důchod. Minimální věk pro vznik nároku se do roku 2016 postupně zvýší ze 60 let na 62 let a požadovaná doba pojištění se postupně prodlouží z 35 na 40 let. Určité výjimky jsou stanoveny v případě dlouhé doby pojištění.
- V rámci reformy dochází také ke zrušení, popř. omezení některých zvýhodnění ve speciálních systémech pro určité skupiny povolání, jako jsou námořníci, horníci aj.
- Mění se rovněž zohledňování některých náhradních dob získaných po 31. prosinci 2011 (doby nezaměstnanosti, předdůchodu, dobrovolného přerušování kariéry před dosažením věku 60 let).

Po silných protestech, které navrhovaná opatření vyvolala, přistoupila vláda k určitým úpravám, které v některých případech původní návrh zmírňují.

Počítá se s několika přechodnými opatřeními:

- Pracovníci, kteří v r. 2012 dosáhnou minimálně věku 60 let a 35 let pojištění, budou moci odejít do důchodu, kdy budou chtít (v r. 2013, 2014, 2015 atd.)
- Pracovníci, kteří v roce 2012 dosáhnou věku 57 – 61 let a budou mít minimálně 31 let pojištění, kteří by podle původního návrhu měli odpracovat ještě dalších 3-5 let, budou moci pobírat předčasný důchod ve srovnání s původní úpravou maximálně o 2 roky později.
- Pracovníci, kteří zažádali o předčasný odchod do důchodu před 28.11.2011, budou moci odejít do předčasného důchodu po 31.12.2012, pokud dosáhli minimálně věku 60 let a 35 let pojištění.

Dochází také ke zmírnění úprav týkajících se zohledňování náhradní doby za dobu předdůchodu. Před dosažením věku 60 let se tato doba bude brát v úvahu minimálně, výjimku však budou tvořit doby: 1. předdůchodu v případě restrukturalizace nebo v případě potíží podniku, 2. předdůchodu od 58 let v případě namáhavých profesí a pro pracovníky se zdravotním postižením a 3. předdůchodu od 56 let v případě noční práce a ze zdravotních důvodů.

Předdůchody

V rámci systému „předdůchodů“, tj. systému, kdy mají starší pracovníci, kteří jsou propuštěni, nárok na dávky v nezaměstnanosti a doplňkovou dávku hrazenou bývalým zaměstnavatelem, dojde rovněž ke zpřísnění podmínek – ke zvýšení věku na 60 let a prodloužení doby pojištění na 40 let. Pro pracovníky ve věku 56 let, kteří získali 40 let pojištění, však bude do r. 2015 zaveden přechodný režim. Navíc předdůchod bude možné získat v případě náročných povolání i nadále v 58 letech. Systém předdůchodů se nově nazývá „režim nezaměstnanosti s podnikovým přídavkem“ („régime de chômage avec complément d'entreprise“).

Zdroje:

Adaptations pensions travailleurs salariés. [cit. 2012-02-09]. Dostupné z: <http://www.onprvp.fgov.be/fr/about/news/pages/changes2012.aspx>

La réforme des pensions approuvée à la Chambre. [cit. 2012-02-09]. Dostupné z: <http://www.lesoir.be/actualite/belgique/2011-12-23/la-reforme-des-pensions-approuvee-a-la-chambre-885810.php>

Le Sénat approuve aussi la réforme des pensions. [cit. 2012-02-09]. Dostupné z: <http://www.dhnet.be/infos/belgique/article/379856/le-senat-approuve-aussi-la-reforme-des-pensions.html3/12/2011>)

Réforme des pensions. Aménagements pour le départ à la pension anticipée. [cit. 2012-02-27]. Dostupné z:

<http://www.onprvp.fgov.be/FR/profes/news/Pages/reform.aspx>

nebo

Pensionsreform. Bestimmungen bezüglich der vorzeitigen Pension. [cit. 2012-02-27].

Dostupné z:

<http://www.onprvp.fgov.be/DE/pension/news/Seiten/reform.aspx>

Pensions: les grands axes maintenus et complétés par des mesures transitoires. [cit. 2012-02-22].

Dostupné z:

<http://www.7sur7.be/7s7/fr/1502/Belgique/article/detail/1394723/2012/02/14/Pensions-les-grands-axes-maintenus-et-completes-par-des-mesures-transitoires.dhtml>

Pensions: Voici la réforme retouchée. [cit. 2012-02-22]. Dostupné z:

<http://www.lalibre.be/actu/politique-belge/article/719843/pensions-voici-la-reforme-retouchee.html>

Prépension. [cit. 2012-02-27]. Dostupné z:

<http://www.emploi.belgique.be/defaultTab.aspx?id=743#AutoAncher8>

Prépension conventionnelle (régime de chômage avec complément d'entreprise) : indexation au 1er février 2012. [cit. 2012-02-27]. Dostupné z:

http://www.groups.be/1_51440.htm

Bělorusko

Zvýšení důchodů

Běloruská vláda přistoupí v únoru, květnu, srpnu a listopadu 2012 k přepočtu a valorizaci důchodů k průměrné mzdě v zemi. V únoru se důchod zvýší v průměru o 20 %.

Navíc od ledna 2012 dostali důchodci starší 75 let příplatek k důchodu v přepočtu ve výši 13 USD a důchodci ve věku 80 let a starší si přilepšili o 17 USD (příplatek představuje 70%, resp. 100% minimálního důchodu).

Zdroj:

Pensions to be Raised by 20% in Belarus . [cit. 2012-01-25]. Dostupné z:
<http://telegraf.by/en/2012/01/v-belarusi-na-20-povishayut-pensii>

Bulharsko

Změny důchodového systému jako součást úsporných opatření

Bulharský parlament schválil dne 18. listopadu 2011 reformní opatření, která vstoupila v platnost 1.1.2012:

- prodlužování doby placení příspěvků o 4 měsíce za rok, a to až do roku 2021, kdy potřebná doba pojištění dosáhne 40 let pro muže a 37 let pro ženy
- postupné zvyšování důchodového věku o 6 měsíců za rok, a to až do dosažení 65 let pro muže a 63 let pro ženy
- zvýšení příspěvkové míry o 1,8 procentního bodu, a to na 17,8%. Příspěvková míra pro univerzální soukromé penzijní fondy se zvýší z 5% na 7%.
- zrušení stropů u nově přiznaných penzí a také doplatků k penzím pro osoby starší 75 let
- převod aktiv ve výši 100 milionu BGN z privátních zaměstnaneckých penzijních fondů do státního fondu (hodnota aktiv na účtech pracovníků, kteří odejdou do důchodu v roce 2014). Původně vláda plánovala převést všechna aktiva ve výši 500 milionů BGN, ale ustoupila tlaku Mezinárodního měnového fondu.

Zdroj:

Bulgarian Parliament adopts pension overhaul. [cit.2012-01-25].

Dostupné z: <http://www.issa.int/Observatory/Country->

[Profiles/Regions/Europe/Bulgaria/Reforms/Bulgarian-Parliament-adopts-pension-overhaul](http://www.issa.int/Observatory/Country-Profiles/Regions/Europe/Bulgaria/Reforms/Bulgarian-Parliament-adopts-pension-overhaul)

Dánsko

Očekávané změny důchodových podmínek

Nově zvolená dánská vláda pod vedením sociální demokracie předpokládá, že provede změny důchodových podmínek, ale musí také nechat schválit parlamentem důchodovou reformou předchozí vlády, včetně omezení předčasného starobního důchodu, kterému strana hlasitě oponovala.

Jelikož sociální demokraté jen těsně vyhráli volby jako součást koalice, pozorovatelé tvrdí, že jejich závislost na dalších politických stranách bude nevyhnutelně znamenat kompromis v důchodových otázkách, a to navzdory historickému prosociálnímu kreditu strany.

Ale zdá se, že nová koalice dělá vlastní změny důchodového sektoru, a to zejména zavedením stropu na daňově zvýhodněné penzijní příspěvky.

Torben Jensen, generální ředitel Aon Hewitt Nordics, řekl: "Jak to nyní vypadá, důchodová reforma se uskuteční. Zvýšení věku odchodu do důchodu bylo dohodnuto."

Jedním z dopadů navržené důchodové reformy by mělo být zkrácení období, během kterého lidé mohou čerpat předčasný důchod z pěti na tři roky.

Nová koaliční vláda, tzv. "rudý blok", se skládá ze sociálních demokratů, Socialistické lidové strany, středové Sociálně-liberální strany a extrémně levicového křídla Rudozelené aliance. "Modrý blok" v parlamentu, který zahrnuje Liberální stranu odstupujícího premiéra Rasmussena a Dánskou lidovou stranu, se před volbami dohodl se Sociálně-liberální stranou, že by mělo být schválení důchodové reformy urychleno. I přes změnu předsedy vlády mají stále tyto strany dohromady v parlamentu většinu. Proto lze očekávat, že návrh zákona projde, i když existuje silný odpor v rámci červeného bloku, a to zejména ohledně zpřísnění pravidel předčasného starobního důchodu.

Zdroj:

Rachel Fixsen. *New Danish government expected to change conditions for pensions*. [cit. 2011-09-21]. Dostupné z: http://www.ipe.com/news/new-danish-government-expected-to-change-conditions-for-pensions_42101.php (published: 20 Sep 2011)

Změny, které přinesl nový zákon

Dne 1. ledna 2012 vstoupil v platnost nový zákon, který omezuje vládou podporovaný program dobrovolného předčasného odchodu do důchodu (VERP) s cílem povzbudit starší pracovníky, aby zůstali na trhu práce, a snížit vládní výdaje. Zákon umožňuje současným držitelům účtu opustit program (a obdržet jednorázovou platbu), postupně zvyšuje věk nároku na VERP a postupně snižuje počet let vyplácení dávek. Tato opatření, od kterých se očekává, že sníží vládních výdaje o zhruba 16 miliard DKK ročně, budou zaváděna postupně podle následujícího rozvrhu:

- Od 2. dubna do 1. října 2012 budou mít pracovníci, kteří přispívali do VERP, možnost opustit program a vyzvednout své příspěvky jako nezdaněnou jednorázovou částku; ti, kteří nadále setrvávají v programu až do věku nároku (nyní je to 60 let) si budou moci vybrat mezi nezdaněnou jednorázovou částkou 143 300 DKK a sníženou dávkou VERP.
- Od r. 2014 až do r. 2023 se bude věk nároku na VERP postupně zvyšovat z 60 let na 64 let. (Zákon z r. 2006 plánoval zvýšení na 62 let v rozmezí od r. 2019 do r. 2028.)
- Od r. 2018 až do r. 2023 se bude počet let vyplácení dávky VERP postupně snižovat ze současných 5 let na 3 roky.

Plánované postupné zvyšování věku odchodu do plného důchodu o 2 roky na 67 let v rozmezí od r. 2024 do r. 2027 zůstalo beze změny. Následně budou obě věkové hranice odchodu do důchodu (předčasného i plného) každých 5 let upravovány v závislosti na střední očekávané délce života 60letých lidí.

VERP byl zaveden v r. 1979 s cílem podpořit starší pracovníky k odchodu z trhu práce, aby se otevřela pracovní místa pro mladší pracovníky. (Po vyčerpání dávek VERP mohl pracovník dostávat plný starobní důchod.) Program byl určen pro pracovníky v tělesně i duševně náročných zaměstnáních, kteří neměli nárok na invalidní dávku. V té době vláda očekávala, že předčasný důchod bude brát přibližně 17 000 pracovníků. Do r. 2009 měl program zhruba 135 000 příjemců dávek.

Podle nového zákona vláda také zavede nový program "seniorské" invalidní dávky (Seniorfortidspension) pro pracovníky starší 62 let, kteří pracují ve fyzicky náročných zaměstnáních a kteří mají zdravotní problémy související s prací a nemohou v práci pokračovat. Nebudou se vyžadovat ani příspěvky pracovníka ani členství ve fondu pojištění v nezaměstnanosti. Proces hodnocení bude muset být krátký, protože rozhodnutí musí být učiněno do 6 měsíců od podání žádosti.

VERP je součástí programu nezaměstnanosti a vyžaduje členství ve fondu pojištění v nezaměstnanosti. Kromě vládních dotací je VERP financován částí členských příspěvků pracovníků do fondu nezaměstnanosti. V některých případech také přispívají zaměstnavatelé. Zbytek dánského systému důchodového příjmu se skládá z univerzálního důchodu testovaného na výdělek, který je založen na pobytu v Dánsku, ATP - doplňkové penze trhu práce, která se liší podle bilance na účtu pracovníka, a zaměstnaneckých penzí.

Zdroj:

Denmark. *International Update, February 2012*. [online]. [cit. 2012-02-21]. Dostupné z: http://www.ssa.gov/policy/docs/proqdesc/intl_update/2012-02/index.html

Estonsko

I. Přísnější investiční pravidla pro konzervativní penzijní fondy v rámci druhého pilíře povinných individuálních účtů

Od 1. srpna 2011 začala v Estonsku platit nová pravidla, která zavádějí přísnější investiční limity a větší transparentnost pro konzervativní fondy (nejméně rizikové ze tří kategorií penzijních fondů) v rámci druhého pilíře povinných individuálních účtů. Tato nová pravidla jsou výsledkem analýz Ministerstva financí o dopadu finanční krize na druhý důchodový pilíř.

V Estonsku existuje 5 penzijních společností, které nabízejí tři druhy fondů s rozdílným stupněm investičního rizika: 1/ konzervativní fondy s nulovým investováním kapitálu, 2/ vyvážené fondy s až 25% kapitálovým investováním, 3/ agresivní fondy s až 50% kapitálovým investováním.

Podle nových pravidel klienti mohou změnit fond třikrát do roka (v lednu, květnu a říjnu). Dříve to bylo možné pouze jednou za rok. Přestože se příspěvky platí pouze do jednoho fondu a v určitém termínu, dříve zaplacené příspěvky mohou být buď ponechány ve starém fondu, nebo převedeny do fondu nového. Pracovníci tedy mohou mít během své pracovní kariéry účty v několika různých fondech.

Další významné prvky nového opatření:

- Přísnější pravidla investování pro konzervativní fond. Investiční možnosti jsou více omezeny, než tomu bylo dříve. Investice do cenných papírů musí být v souladu s určitými požadavky na odhad úvěruschopnosti.
- Zvýšení požadavků na informační otevřenost. Vedoucí představitelé penzijního fondu musí předložit členům penzijního fondu měsíční zprávy o investiční činnosti. Dříve byly takové zprávy publikovány pouze dvakrát do roka.

System estonského penzijního systému se skládá z prvního veřejného průběžného programu, druhého pilíře individuálních účtů, který je povinný pro nově příchozí pracovníky po 31.prosinci 1982, a třetího pilíře dobrovolných individuálních účtů. Do konce roku 2010 mělo povinné individuální účty 662 700 Estonců a 53 400 osob spořilo na dobrovolných individuálních účtech. Hodnota aktiv v druhém pilíři byla v přepočtu asi 1,4 miliardy USD a 119 milionů USD ve třetím pilíři.

Zdroj:

Estonia. *International Update – September 2011*. [cit.2011-09-20]. Dostupné z: http://www.ssa.gov/policy/docs/progdesc/intl_update/2011-09/2011-09.pdf

II. Zvýšení důchodů o 4,4% v roce 2012

Návrh státního rozpočtu Estonska slibuje pro příští rok zvýšení důchodů o 4,4%. Stát tak zaplatí o dalších 72 milionů eur navíc. Nicméně úroveň estonských důchodů je v rámci EU stále nejnižší. Výše důchodů v roce 2011 zůstala na loňské úrovni – v rozmezí od 128 do 305 eur v závislosti na délce pracovní kariéry.

Zdroj:

Draft Budget Raises Pensions for 2012. [cit.2011-10-06]. Dostupné z: <http://news.err.ee/economy/ffff4135-cb0c-4be9-9490-bb26e196abde>

Francie

Rychlejší zvyšování důchodového věku

Zákon o financování sociálního zabezpečení na rok 2012 přinesl urychlení zvyšování zákonného důchodového věku.

Důchodová reforma z roku 2010 předpokládala postupné zvyšování zákonného důchodového věku na 62 let do roku 2018. Výše uvedený zákon zvyšuje zákonný důchodový věk pro osoby narozené v letech 1952 až 1955 o 1 až 4 měsíce. Ten tak bude činit 62 let již od roku 2017, tedy o jeden rok dříve.

Věk pro nárok na důchod v plné výši bez srážek (v případě nezískání plného počtu čtvrtletí) se bude vyvíjet za stejných podmínek a konečné výše 67 let dosáhne v roce 2022 místo původně stanoveného roku 2023.

Novinky v oblasti práva na informace týkající se důchodu

- Informační pohovor k důchodům od věku 45 let

Od 1. ledna 2012 je v rámci realizace důchodové reformy z roku 2010 nabízen pojištěncům povinných soustav od věku 45 let individuální informační pohovor k důchodu. Pohovor je určen především k informování pojištěnce o jeho nárocích na důchod, o hypotetické výši jeho budoucího důchodu v závislosti na věku odchodu do důchodu apod. Pohovory se konají na žádost pojištěnců.

- Výpis individuálního stavu on-line

Od roku 2012 je pojištěncům k dispozici on-line «výpis individuálního stavu», který rekapituluje jejich nároky ve všech důchodových systémech. Výpis obsahuje souhrn pracovní kariéry pojištěnce s počtem čtvrtletí a bodů získaných v povinných základních i doplňkových důchodových systémech a upozorňuje rovněž na neúplná období.

- Informace pro mladé pojištěnce

Od roku 2012 dostanou automaticky všechny mladé ekonomicky aktivní osoby, které v roce 2011 získaly alespoň 2 čtvrtletí, všeobecný informační materiál o fungování průběžně financovaného důchodového systému, o pravidlech pro získávání důchodových nároků a o dopadech přerušování kariéry.

Zdroje:

Réforme des retraites 2010 : un nouveau calendrier. [cit. 2012-02-24]. Dostupné z: <https://www.lassuranceretraite.fr/cs/Satellite/PUBPrincipale/Qui-Sommes-Nous/Accueil-Qui-Sommes-Nous/actu/Reforme-2011?packedargs=null>

Réforme des retraites : l'âge de départ à 62 ans en 2017 approuvé par l'Assemblée nationale. [cit. 2012-02-16]. Dostupné z: <http://www.toutsurlaretraite.com/reforme-des-retraites-l-age-de-depart-a-62-ans-en-2017-approuve-par-l-assemblee-nationale.html>

Votre relevé de situation individuelle est en ligne! [cit. 2012-02-24]. Dostupné z: <https://www.lassuranceretraite.fr/cs/Satellite/PUBPrincipale/Qui-Sommes-Nous/Accueil-Qui-Sommes-Nous/actu/Releve-Situation-Individuelle-en-Ligne?packedargs=null>

Vittoria de Bagnolo. *Vos nouveaux droits en matière d'information.* [cit. 2012-02-14]. Dostupné z: <http://www.lesechos.fr/patrimoine/retraite/actu/0201860337957-vos-nouveaux-droits-en-matiere-d-information-280709.php>

Irsko

Úpravy, které přinesl zákon o sociálním zabezpečení a důchodech 2011 a finanční zákon 2011

Ve snaze zpomalit budoucí důchodové výdaje a stimulovat hospodářský růst přijala na konci června 2011 irská vláda dva zákony, které budou znamenat řadu změn v systému paušálního státního důchodu (včetně zvýšení věku odchodu do důchodu), a zavedla nový 0,6% odvod z aktiv zaměstnaneckých penzí. Zákony poskytují legislativní oporu balíčku k finanční podpoře, na kterém se dohodla v prosinci 2010 irská vláda, Mezinárodní měnový fond a Evropská unie.

V rámci stávajícího systému je normální důchodový věk pro státní důchod 66 let, ale pracovníci mohou dostávat přechodný státní důchod ve věku 65 let za předpokladu, že splňují všechny podmínky nároku. První zákon, schválený v červnu 2011, ruší přechodný státní důchod s účinností od 1. ledna 2014, čímž stanovuje věkovou hranici odchodu do důchodu na 66 let pro všechny pracovníky. Kromě toho zákon zvyšuje normální důchodový věk pro státní důchod z 66 na 67 let do r. 2021 a na 68 let do r. 2028.

První zákon také stimuluje další ekonomický růst snížením sazby příspěvku zaměstnavatele z 8,5 % na 4,25 % od 2. července 2011 až do konce roku 2013. (Tento kombinovaný příspěvek financuje státní důchod, stejně jako nemocenskou a mateřskou, úrazové pojištění a pojištění v nezaměstnanosti.) Sazba příspěvku pro zaměstnance ve výši od 4 % do 5 % z výdělků, v závislosti na výši výdělků, zůstává stejná.

Druhý zákon, který zavádí 0,6% odvod z aktiv zaměstnaneckých penzí, byl schválen s cílem financovat novou „Iniciativu pracovních míst“ (Jobs Initiative). Nová iniciativa zahrnuje vytvoření zhruba 20 000 nových pracovních míst a poskytuje dodatečnou finanční pomoc a odborný výcvik. (Od r. 2007 došlo v Irsku k výraznému nárůstu nezaměstnanosti, registrovaná nezaměstnanost vzrostla ze zhruba 4 % v r. 2007 na 14,3 % v červenci 2011.) Odvod je naplánován na počáteční čtyřleté období (2011 - 2014) a očekává se, že vygeneruje 450 milionů eur ročně, celkově 1,88 miliardy eur. Podle odhadů penzijního průmyslu bude touto novou daní ovlivněno zhruba 65 000 stávajících příjemců zaměstnaneckých penzí plus dalších 700 000 pracovníků pojištěných v penzijních programech soukromého sektoru.

Zdroje:

Ireland. *International Update, August 2011*. [online]. [cit. 2011-08-22]. Dostupné z: http://www.ssa.gov/policy/docs/progdesc/intl_update/2011-08/index.html

Social Welfare and Pensions Act, 2011 - Information Note [online]. [cit. 2011-08-31]. Dostupné z: http://www.pensionsboard.ie/en/News_Press/News_Press_Archive/Social_Welfare_and_Pensions_Act,_2011_-_Information_Note.html

Itálie

I. Změny důchodového systému jako součást úsporných opatření

Italský parlament schválil 14. září 2011 důchodové změny v rámci úsporného balíčku ve výši 54 miliard euro.

Opatření v důchodové oblasti jsou následující:

- odklad výplat z penzijních fondů až o 2 roky pro zaměstnance veřejného sektoru, což by mělo snížit výdaje o 330 milionů euro v roce 2012 a o 1,065 miliardy euro v roce 2013
- urychlení postupného zvyšování věkové hranice pro odchod do důchodu pro ženy v soukromém sektoru, a to z 60 na 65 (sjednocení hranic mužů a žen) v období od r. 2014 do r. 2026 (namísto původně plánovanému období od r. 2020 do r. 2032). Po roce 2015 přinese toto opatření úsporu asi 90 milionů euro ročně.
- nové opatření dále zvyšuje věkovou hranici pro obě pohlaví ze 65 na 67 let do roku 2026 (časový harmonogram nespécifikován)

Itálie má vícepilířový penzijní systém pro pracovníky v soukromém sektoru. První pilíř zahrnuje dva programy: testovaný sociální důchod pro osoby starší 65 let a imaginární příspěvkově definovaný program, který je obdobou penzijního systému odvozeného od výdělků a založeného na průběžném financování. Druhý pilíř se skládá z doplňkových zaměstnaneckých penzijních plánů a třetí pilíř se skládá z dobrovolných daňově zvýhodněných spořicíh důchodových plánů vedených finančními institucemi.

Zaměstnanci veřejného sektoru mají speciální důchodové systémy.

Výdaje na důchody pro zaměstnance veřejné a privátní sféry činí asi 14% HDP.

Zdroje:

Italy. *International Update – October 2011* [cit. 2011-10-25]. Dostupné z: http://www.ssa.gov/policy/docs/progdesc/intl_update/2011-10/2011-10.pdf

Italy. *International Update – December 2011* [cit. 2011-12-25]. Dostupné z: http://www.ssa.gov/policy/docs/progdesc/intl_update/2011-12/2011-12.pdf

II. Další změny schválené v prosinci 2011 jako součást úsporných opatření

Výčet důchodových opatření:

- Dočasné zmrazení valorizace důchodů vyšších než 1400 eur pro období 2012-2013. Valorizace nižších důchodů bude pokračovat.
- Zvyšování věkové hranice pro odchod do důchodu počínaje rokem 2012, a to ze 65 na 66 let pro muže a ze 60 na 62 let pro ženy. Věk se bude dále zvyšovat až na 66 let v roce 2018. Důchodový věk se do roku 2022 zvýší na 67 let pro všechny pracující (o 4 roky dříve, než bylo schváleno zákonem z listopadu 2011)
- Přísnější podmínky pro přiznání starobního důchodu počínaje rokem 2012. Dosud bylo možné požádat o důchod ve věku 62 let s příspěvkovou dobou 35 let, nebo po 40-letém období placení příspěvků bez ohledu na věk. Od r. 2012 bude vyžadováno příspěvkové období 42 let a 1 měsíc pro muže a 41 let a 1 měsíc pro ženy. Navíc bude pracovníkům, kteří odejdou do důchodu před dovršením 62 let, důchod krácen za každý rok předčasného odchodu. Tyto podmínky nároku budou počínaje rokem 2013 automaticky upravovány v souladu se zvyšováním očekávané délky života (dříve bylo toto opatření plánováno až od r. 2015).

Zdroj:

Italy. *International Update – January 2012* [cit. 2012-01-25]. Dostupné z:
http://www.ssa.gov/policy/docs/progdesc/intl_update/2012-01/2012-01.pdf

Litva

I. Zvýšení věkové hranice pro odchod do důchodu

Litevský parlament schválil dne 9. června 2011 zákon, který postupně zvyšuje věk pro odchod do důchodu z 62,5 na 65 let pro muže a z 60 na 65 let pro ženy do roku 2026. Od ledna 2012 bude důchodový věk za každý rok zvyšován u mužů o 2 měsíce a u žen o 4 měsíce. Pro získání plného důchodu musí také pracovník přispívat po dobu 30 let. Vláda se tímto opatřením snaží snížit deficit HDP na 5,3% v roce 2011 (v roce 2010 deficit HDP vykazoval 7,1%).

Litevský penzijní systém se skládá ze dvou pilířů - průběžného systému sociálního zabezpečení a programu individuálních účtů. Účast ve druhém pilíři je dobrovolná, avšak pokud se někdo do systému individuálních účtů zapojí, jeho rozhodnutí je nezvratné. Příspěvky zaměstnavatelů činí 13,3% a zaměstnanci přispívají 3% ze svých příjmů. Pracovníci, kteří přispívají do soukromého programu, mohou vyvést 2% z průběžného systému. (V červenci 2009 bylo zákonem stanoveno, že bude částka tzv. opt-outu v roce 2011 zvýšena na 5,5%, v období 2012-2014 na 6% a dále od roku 2015 snížena zpět na 5,5%. V červnu 2010 však parlament příspěvkovou míru do druhého pilíře zmrazil na 2%).

Zdroj:

Lithuania. *International Update-July 2011*. [cit. 2011-07-13]. Dostupné z: http://www.ssa.gov/policy/docs/progdesc/intl_update/2011-07/2011-07.pdf

II. Možnost vyvázání se z druhého pilíře a snaha státu posílit spoření ve fondovém pilíři

Litevský parlament oznámil, že hodlá udržet příspěvkovou míru do druhého pilíře na úrovni 2% a současně povolit přechod z druhého pilíře do průběžného prvního pilíře SODRA. Opustit druhý pilíř bude možné v období leden-září 2012. Zvýšení příspěvkové míry do druhého pilíře je plánováno až po roce 2020, a to na 3,5%.

Od r. 2013 budou mít lidé možnost přispívat do fondového pilíře 1% a od r. 2016 2% ze mzdy. V zájmu posílení spoření stát bude přispívat do systému dalším 1%, resp. 2% průměrné mzdy.

Zdroj:

Lithuania to cap pension fund contributions at 2%, allow opt-outs. [cit.2011-07-25]. Dostupné z:

http://www.ipe.com/news/lithuania-to-cap-pension-fund-contributions-at-2-allow-opt-outs_41456.php?s=LD

III. Obava ze znárodnění druhého důchodového pilíře

V prosinci 2011 litevský parlament uzákonil 25% snížení příspěvků do druhého důchodového pilíře. Znamená to snížení příspěvkové míry o 0,5 procentních bodů na 1,5%.

(Příspěvková míra byla postupně snižována, a to z 5,5% na 3%, naposledy na 2%.)

Zdroj:

Lithuania fears nationalisation of second pillar assets. [cit.2011-12-25]. Dostupné z: http://www.ipe.com/news/lithuania-fears-nationalisation-of-second-pillar-assets_43480.php

Lucembursko

Návrh zákona o reformě důchodového pojištění

2. února 2012 představil ministr sociálního zabezpečení Mars Di Bartolomeo tisku návrh zákona přinášející reformu důchodového pojištění.

Reforma potvrzuje stávající základní prvky systému, tj.

- průběžně financovaný systém,
- třízdrojové financování (pojištěnci, zaměstnavatelé, stát),
- zachování zákonného důchodového věku 65 let,
- dřívější odchod do důchodu v 57, popř. 60 letech,
- zachování předdůchodových systémů,
- konsolidace nízkých důchodů navýšením paušálních zvýšení (Grundrente).
- zachování náhradních dob (výchova dětí, vzdělávání, péče),
- zachování systému přizpůsobování důchodů s větším respektováním finančního vývoje systému,
- zachování a zlepšování možností souběhu plného nebo částečného důchodu s pracovní činností (na částečný úvazek).

Reforma bude zahrnovat opatření, která se dotknou jak příjmů, tak výdajů.

Klíčové prvky reformy

- Vazba mezi aktivním životem a délkou života, aby bylo dosaženo trvalé rovnováhy mezi pracovním životem a délkou pobírání důchodu

Reforma bude vázat úroveň dávek na vývoj délky života. Celková suma dávek, kterou budoucí důchodci obdrží v průběhu důchodu, zůstane podobná tomu, co dostanou současní důchodci. Nedojde ke globálnímu snížení dávek, ale poživatelé budou dostávat důchody po delší dobu.

- Volba mezi prodloužením pracovní kariéry s rostoucí sazbou části důchodu vázané na výdělek nebo odchodem do důchodu co možná nejdříve a paralelním snížením sazby této části důchodu

Reforma bude motivovat pojištěnce k prodloužení pracovní kariéry. Pojištěnec si bude moci vybrat mezi brzkým odchodem do důchodu za cenu toho, že bude muset akceptovat nižší výši důchodu, nebo prodloužením aktivního života s pobíráním důchodu srovnatelného s dnešní úrovní. Získání důchodu srovnatelného s důchodem v současném systému by bylo vázáno na prodloužení kariéry přibližně o 3 roky. Bez prodloužení by úroveň důchodu v roce 2050 byla ve srovnání s aktuální úrovní nižší v průměru přibližně o 12 %.

Reforma zavede represivní sazby pro část důchodu vázanou na výdělek (*majorations proportionnelles*). Na druhé straně navýší sazby paušální části důchodu (*majorations forfaitaires*). Upraví také mechanismus odstupňovaného zvyšování části důchodu vázané na výdělek, jehož přiznání bude podléhat podmínce, že součet věku a příspěvkové doby pojištění musí přesáhnout určitou hranici, která se bude v průběhu doby zvyšovat.

Bude upraveno zohledňování doby studia a odborného vzdělávání.

Reforma chce rovněž podpořit princip, že každý se má snažit získat kompletní dobu pojištění. Aby bylo možné vyhnout se vzniku mezer, výrazně se sníží minimální příspěvky na dobrovolné pojištění.

Součástí reformy je i postupné zvyšování příspěvků z 24 na 30 %, které vstoupí v účinnost, pokud bude ohrožena finanční rovnováha systému.

- Přizpůsobování důchodů

Reforma se nedotkne pouze ekonomicky aktivních osoby, ale i důchodců. Stávající mechanismus přizpůsobování bude rozdělen na dvě části: faktor valorizace, který bude přesně vyjadřovat vývoj mezd v okamžiku počátečního výpočtu důchodu, a faktor přizpůsobení vývoji životní úrovně pro vyplácené důchody, který bude záviset na vývoji příspěvkové sazby nutné ke krytí ročních výdajů – tzv. „prime de répartition pure“ („čisté repartiční prémie“). Dokud bude tato prémie nižší než příspěvková sazba stanovená pro dané období, přizpůsobení bude prováděno. Pokud „čistá repartiční prémie“ přesáhne příspěvkovou sazbu stanovenou pro dané období, spustí se regulační mechanismus. Bude přezkoumán přírůstek na konec roku (*allocation de fin d'année*). Přizpůsobení důchodu bude zachováno v případě silného ekonomického růstu. V případě průměrného ekonomického růstu bude přizpůsobení provedeno v poměru 50 % a v případě malého ekonomického růstu nebude přizpůsobení provedeno.

Reforma vychází z předpokládaného ekonomického růstu 3 % a růstu zaměstnanosti 1,5 %. Tyto prognózy jsou založeny na vývoji posledních 30 let a podle prohlášení ministra je předpokládaný růst výrazně nižší, než jaký byl vývoj v posledních 40 letech. Pokud bude vývoj přese všechno nižší a dojde dříve k finanční nerovnováze důchodového pojištění, budou opatření působící na příjmy i na výdaje posílena.

Podpora zaměstnávání seniorů

Současně s reformou důchodového systému chce ministr sociálního zabezpečení spolu s ministrem práce a zaměstnanosti zavést tzv. „pacte de l'âge“, opatření na podporu práce seniorů a k udržení zaměstnatelnosti starších pracovníků, .

Zdroje:

Réforme de l'assurance pension. [cit. 2012-02-20]. Dostupné z:
http://www.cnap.lu/archives/detail/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=88&cHash=3c9f10cee142a207bfa70072e4bd8108

Présentation de la réforme du système de pension. [cit. 2012-02-20]. Dostupné z:
http://www.gouvernement.lu/salle_presse/actualite/2012/02-fevrier/02-di-bartolomeo/index.html

Réforme du système de pension: enjeux et éléments clefs. [cit. 2012-02-20]. Dostupné z:
http://www.gouvernement.lu/dossiers/social_emploi/reforme-systeme-pension/index.html

Maďarsko

I. Zlepšení postavení žen v důchodovém zabezpečení

V prosinci 2010 byl schválen zákon, který s platností od 1. ledna 2011 ženám s příspěvkovou dobou nejméně 40 let umožňuje, aby mohly požádat o starobní důchod bez ohledu na svůj věk (tzn. před zákonnou věkovou hranicí pro odchod do důchodu). Do 40-letého období se započítá doba péče o dítě, ale pravidlem je nejméně 32 let placeného zaměstnání.

Zdroj:

Changes in the Hungarian pension system in 2010-2011. [cit. 2011-10-06].

Dostupné z:

<http://www.issa.int/News-Events/News2/Changes-in-the-Hungarian-pension-system-in-2010-2011>

II. Konvergenční plán Maďarska počítá s úsporami v důchodové oblasti

Maďarsko oznámilo v dubnu 2011 plán úspor v rámci konvergenčního programu. Kromě reforem v oblasti trhu práce a invalidních důchodů se maďarská vláda hodlá zaměřit na úpravy v systému důchodového zabezpečení s cílem ušetřit 3 miliardy forintů v roce 2012 a 6 miliard forintů v roce 2013. Změny se mají týkat pravidel pro zvyšování důchodů, krácení nebo rušení speciálních programů předčasných důchodů pro určité profese (policisté, hasiči, vojáci). Ukončení speciálních důchodových programů pro ozbrojené složky by například znamenalo úsporu 1,5 miliard forintů v roce 2012 a 3 miliardy forintů v roce 2013.

Zdroj:

Hungary convergence plan details planned savings through labor market and disability pension reform. [cit. 2011-05-23]. Dostupné z:

http://www.bbj.hu/economy/hungary-convergence-plan-details-planned-savings-through-labor-market-and-disability-pension-reform_57322

Malta

Sociální partneři proti návrhům penzijní reformy

Vládní pracovní skupina pro otázky důchodů doporučila okamžité vytvoření druhého povinného důchodového pilíře, který by doplňoval v současnosti neudržitelný průběžný důchodový pilíř.

Proti se staví asociace zaměstnavatelů s tvrzením, že by druhý povinný pilíř mohl narušit konkurenceschopnost maltské ekonomiky. Místo toho navrhují zvýšit úroveň zaměstnanosti a posílit třetí pilíř dobrovolného spoření. Negativní stanovisko vyjádřily rovněž odborové svazy s tím, že by zavedení povinného druhého pilíře bylo dodatečnou zátěží pro zaměstnance v době zvyšujících se životních nákladů.

Zdroj:

Social partners oppose pension reform proposals. [cit.2011-10-17]. Dostupné z: <http://www.eurofound.europa.eu/eiro/2011/09/articles/mt1109019i.htm>

Německo

Návrhy opatření k prevenci chudoby ve stáří

Na podzim 2011 otevřela spolková ministryně práce a sociálních věcí Ursula von der Leyen širokou diskuzi k problematice chudoby ve stáří s ohledem na vývoj v oblasti práce a společenské změny. Cílem bylo, jak sama ministryně uvedla, vylepšit slabá místa v důchodovém systému. K dialogu pozvala odborníky, nositele důchodového pojištění, politiky specializované na důchodovou problematiku, odbory, zaměstnavatele, sociální svazy a další aktéry. Ke změnám právních předpisů v oblasti důchodů by mělo dojít od 1.1.2013.

Spolkové ministerstvo práce a sociálních věcí připravilo v této souvislosti několik návrhů - jedná se o zavedení „dodatkového důchodu“ pro osoby s nízkými výdělky, o zlepšení invalidních důchodů („důchodů z titulu snížení výdělku“) a zlepšení možnosti přivýdělku pro předčasné důchodce v rámci nového „kombinovaného důchodu“ .

1. Dodatkový důchod (Zuschuss-Rente)

Dodatkový důchod má být určen osobám, které pracovaly dlouhou dobu, ale měly nízké výdělky. Poskytnutí dodatkového důchodu by bylo zároveň podmíněno doplňkovým soukromým nebo podnikovým zabezpečením ve stáří.

Cílem tohoto opatření je, aby tyto osoby byly dostatečně odměněny za celoživotní aktivitu a jejich důchod přesahoval základní zabezpečení (Grundsicherung). Dodatkový důchod by zaručoval měsíční příjem ve stáří ve výši 850 eur. Výše dodatkového důchodu by se rovnala rozdílu mezi částkou 850 eur a příjmem dané osoby, tedy především důchodovými dávkami ze zákonného pojištění a podnikového nebo soukromého zabezpečení ve stáří.

V prvním období by pro nárok na dodatkový důchod platily výhodnější podmínky, teprve od roku 2047 by platily podmínky v konečné podobě.

V prvních deseti letech od r. 2013 by pro získání tohoto důchodu stačilo 40 let pojištění, z toho 30 příspěvkových let. Od roku 2023 by potřebná doba pojištění byla 45 let, z toho 35 příspěvkových let.

V zahajovacím období v letech 2013 – 2017 by podmínkou bylo 5 let doplňkového zabezpečení ve stáří. Požadavky na doplňkové zabezpečení by se pak postupně zvyšovaly. Od r. 2018 by minimální doba každý rok narůstala až do roku 2047 vždy o jeden rok ze 6 na 35 let.

Návrh týkající se dodatkového důchodu se setkal s poměrně věkou kritikou z řad opozice, nositelů důchodového pojištění i sociálních svazů, dokonce i v koalici se ozývaly spíše kritické názory než souhlas.

2. Zlepšení invalidního důchodu (Erwerbsminderungsrente)

V současné době dostávají osoby, které se stanou práceneschopnými, invalidní důchod, jako kdyby pracovaly do 60 let. Doba mezi vznikem invalidity a 60 lety je tzv. „připočitatelná doba“ (Zurechnungszeit).

Při zvyšování zákonného důchodového věku ze 65 na 67 nedošlo u invalidních důchodů k přizpůsobení, proto by odstup vůči „normálním“ poživatelům důchodů výhledově narostl z 5 na 7 let a invalidní důchody by se zvyšovaly méně.

Proto spolkové ministerstvo navrhuje obnovit pětiletý odstup a postupně zvyšovat věk pro připočitatelnou dobu až na 62 let. Osoby, které se stanou invalidními, budou poté v budoucnu posuzovány tak, jakoby s příjmem dosahovaným před vznikem invalidity pracovaly až do věku 62 let. Prodlužování by mělo probíhat paralelně se zvyšováním zákonného důchodového věku na 67 let.

3. Kombinovaný důchod (Kombirente)

Při předčasném pobírání důchodu (od 63 let až do dosažení platné zákonné věkové hranice) platí v současné době pevné měsíční hranice pro přivýdělek. I malé překročení těchto hranic vede k významnému snížení důchodu. Proto se jen málo lidí rozhodne pracovat alespoň na částečný úvazek i nadále. Navrhovaný kombinovaný důchod by povoloval po dobu předčasného pobírání důchodu od 63 let do výhledově 67 let příjem z důchodu a přivýdělku až do výše posledního dosaženého hrubého příjmu. Hranice, v rámci které by se v libovolném poměru propojoval důchod a přivýdělek, by tak byla individuální. Postup by zjednodušovalo to, že by se přihlíželo k ročnímu průměru.

Kombinovaný důchod by dal tarifním partnerům prostor pro konkrétní kolektivní ujednání umožňující flexibilní práci až do dosažení zákonné věkové hranice.

Od dosažení zákonného důchodového věku je možný přivýdělek k důchodu v neomezené výši a tak to má zůstat i v budoucnosti.

Chudoba ve stáří není zatím v Německu příliš rozšířena, na základní zabezpečení je odkázáno pouze 2,4 % seniorů. Je však považována za problém budoucnosti, protože do důchodu bude odcházet stále více lidí, kteří zažili nezaměstnanost a nízké výdělky.

Zdroje:

Dialog zum Thema Rente gestartet. Lebensleistung in der Rente gerecht belohnen.

[cit. 2012-02-17]. Dostupné z:

<http://www.bmas.de/DE/Service/Presse/Pressemitteilungen/regierungsdialog-rente-2011.html>

Regierungsdialog Rente. BMAS. Informationen für die Presse. [cit. 2012-02-17].

Dostupné z:

http://www.bmas.de/SharedDocs/Downloads/DE/PDF-Pressemitteilungen/presse-infos-regierungsdialog-rente.pdf;jsessionid=54F3D962AEC78EC394066457E4C19628?_blob=publicationFile

Siems, Dorothea. Kampf gegen Altersarmut. Experten zerpflücken von der Leyens Rentenreform. *Welt online* 12.12.2011. [cit. 2012-02-17]. Dostupné z:

<http://www.welt.de/finanzen/altersvorsorge/article13763652/Experten-zerpfluecken-von-der-Leyens-Rentenreform.html>

Bundesarbeitsministerin Von der Leyen streitet um Zuschuss-Rente. [cit. 2012-02-17].

Dostupné z:

<http://www.rp-online.de/politik/deutschland/von-der-leyen-streitet-um-zuschuss-rente-1.2637312>

Rentenversicherung zweifelt an Zuschuss-Rente. *Handelsblatt* 26.10.2011. [cit. 2012-02-09]. Dostupné z:

http://www.handelsblatt.com/politik/deutschland/altersarmut-rentenversicherung-zweifelt-an-zuschuss-rente/v_detail_tab_print,5748340.html 2012-02-17

Nizozemsko

I. Průměrný věk odchodu do důchodu v Nizozemsku se čtyři roky po sobě zvyšuje

Věk, v němž holandští pracovníci odcházejí do důchodu, se zvýšil čtvrtý rok po sobě a nyní podle Statistického úřadu Nizozemska (CBS) činí v průměru 62,7 let. Tento trend je přičítán právním opatřením zavedeným v r. 2006, která mají odrazovat od předčasného odchodu do důchodu.

Podle CBS byl věk odchodu do důchodu holandských zaměstnanců v letech 2000 až 2006 v průměru 61 let. V r. 2007 se zvýšil na 62 let a od r. 2008 se dále zvyšuje.

CBS zjistil, že pouze 6 % pracovníků, kteří odešli do důchodu v r. 2010, bylo mladších 60 let oproti více než 25 % před rokem 2007.

Podíl zaměstnanců, kteří odcházejí do důchodu v 65 letech, se zvýšil z 16 % v r. 2006 na 27 % v r. 2010.

Ke zvýšení věku odchodu do důchodu došlo ve všech sektorech, ale nejvíce v dopravě, veřejných sdělovacích prostředcích a veřejném sektoru, kde se věk v průměru zvýšil o 2,5 roku. K nejmenšímu nárůstu došlo v odvětví obchodu a oprav, stejně jako ve stavebnictví (věk odchodu do důchodu je v průměru 61,7 let). Nejvyšší věk odchodu do důchodu je v zemědělství a rybolovu (65,7 let).

Zdroj:

Leen Preesman. *Average Dutch retirement age increases for fourth consecutive year.* [online]. 14 Jul 2011. [cit. 2011- 08-11]. Dostupné z:

http://www.ipe.com/news/average-dutch-retirement-age-increases-for-fourth-consecutive-year_41363.php

II. Budoucí penzijní reforma v Nizozemsku – posun k „defined ambition pensions“

Přestože je nizozemský důchodový systém považován za jeden z nejlepších na světě, je ve své současné podobě neudržitelný a je třeba přistoupit k provedení zásadní změny. V současné době je důchodový systém primárně dávkově definovaný - v r. 2010 bylo dávkově definovaných téměř 78 % nizozemských penzijních programů - a systém se stal neúnosný.

Penzijní dohoda

V důsledku finanční a hospodářské krize, nízké úrokové sazby, stárnutí populace a prodlužující se očekávané délky života podepsali v červnu 2010 sociální partneři novou penzijní dohodu (Pensioen Akkoord). Strany se dohodly na zvýšení věku odchodu do důchodu jak pro zaměstnanecké penze, tak i státní důchody z 65 na 66 let v roce 2020. Důchodový věk by se pak měl každých pět let přehodnocovat, aby se zjistilo, zda je nutné další zvýšení. Do roku 2028 bude garantován růst státního důchodu v souladu se mzdovou inflací a od r. 2013 se státní důchod bude také zvyšovat o 0,6 % ročně. Státní důchodový věk bude navíc flexibilnější, důchodové dávky při předčasném odchodu do důchodu se budou snižovat, při pozdějším odchodu do důchodu se budou zvyšovat.

Další změnou, která bude mít významný dopad na současný systém, je ujednání, že příspěvky na důchodové pojištění (většinou placené zaměstnavateli) budou zachovány

na stávající úrovni a nebudou se dále zvyšovat. Současná úroveň příspěvků je téměř 13 % celkových mezd a pokud by se měla udržet současná výše dávek, bylo by potřeba zvýšit příspěvky do r. 2025 na více než 17 % hrubých platů.

Aby se pracovníci déle udrželi v zaměstnání, budou zaměstnavatelé dostávat „bonus mobility“ za zaměstnávání starších pracovníků.

Posun k „defined ambition“

Zůstanou-li příspěvky zafixované na dnešních úrovních, znamená to, že problém rostoucí průměrné délky života nebo nižší návratnosti investic, než bylo očekáváno, se musí řešit jiným způsobem. Dohodnutým řešením je přesun rizika na zaměstnance. To znamená, že rizika související s dlouhověkostí, návratností a výnosy investic ponese zaměstnanec. Slovy samotné dohody: „sociální partneři stanovují základní principy pro novou transparentnější penzijní smlouvu, která bere v úvahu vývoj očekávané délky života a finančních trhů.“ Zdá se, že současný nizozemský nominální dávkově definovaný důchodový systém se změní na nějakou formu příspěvkově definovaného (DC) systému (možná kolektivní DC systém), který někdo nazývá „defined ambition (DA) pension scheme“.

Opozice zůstává

V létě začaly protesty, vedené zejména FNV, zastřešující organizací odborových svazů. Ačkoli FNV byla jedním z partnerů, kteří podepsali novou penzijní dohodu, začaly se odbory bouřit. V zájmu zajištění penzijní dohody učinil ministr sociálních věcí řadu ústupků. Slíbil, že zaměstnanci budou moci pokračovat ve spoření na předčasný důchod prostřednictvím daňově přátelského celoživotního programu. Souhlasil také, že pracovníci budou moci naspořit až 20 000 € v novém daňově přátelském „životním programu“ („vitality scheme“) – viz níže. Navíc nízkopříjmoví pracovníci, kteří budou pokračovat v práci po dosažení věku 62 let, dostanou daňové úlevy 9 000 € namísto 5 000 € a také budou moci i po zvýšení oficiálního důchodového věku na 66 let v roce 2020 odcházet do důchodu v 65 letech.

FNV nakonec v září 2011 penzijní dohodu schválila. Dva největší členové federace však stále nesouhlasí a prohlašují, že se dohodou necítí být vázáni. Oznamují již, že budou během dalších jednání s organizacemi zaměstnavatelů o kolektivních smlouvách požadovat kompenzace (např. zvýšení penzijních příspěvků zaměstnavatelů).

Návrh zákona

17.10.2011 holandská vláda zveřejnila návrh zákona, který převádí penzijní dohodu do legislativy. Pro státní důchody (AOW) se důchodový věk zvýší v r. 2020 ze současných 65 na 66 let a v r. 2025 pravděpodobně na 67 let. Další možná zvýšení budou reflektovat očekávanou délku života. Změnou daňového zákona bude třeba změnit v penzijních dohodách 2. pilíře (zaměstnanecké penze) cílový věk odchodu do důchodu na 66 let počínaje 1. lednem 2013 a na 67 let v r. 2015. Další změny v zákonech se očekávají na jaře 2012.

Přetrvávající problémy

1. Jedním z největších problémů je jak se vypořádat s naakumulovanými penzijními nároky. Je právně možné jejich povinné převedení do nového systému. Vláda hledá řešení, povinné převedení by bylo pravděpodobně v rozporu s evropským případovým právem.

2. Generační transfery a konflikty zájmů: Holandské důchody jsou tradičně založeny na solidaritě mezi generacemi. Penzijní smlouva ovlivňuje vnímání solidarity, mladší generace ostře protestují proti tomu, co je považováno za transfer hodnoty starší

generaci. V září 2011 během parlamentní diskuse ministr sociálních věcí slíbil „právně zabezpečit generačně odolnou penzijní smlouvu, která vybalancuje dávky a závazky mezi mladšími a staršími generacemi.“

3. Diskontní sazba

Dopad na zaměstnavatele a zaměstnance

Nadcházející reforma důchodového systému bude mít zásadní vliv na penzijní prostředí v Nizozemsku. Očekává se, že podnikům poskytne příležitost transferovat rizika dávkově definovaných penzí (jako délku života, majetkové výnosy) na jejich zaměstnance. Jelikož mnoho holandských podniků má dávkově definované programy, budou moci část nebo všechna svá penzijní rizika odstranit ze svých bilancí. Podle nové dohody se budou moci zaměstnavatelé a zaměstnanci dohodnout na jednom ze dvou zásadně rozdílných typů penzijních smluv: tvrdé penzijní přísliby (garantované nominální penze), nebo měkké penzijní přísliby (flexibilní penzijní dávky závislé na majetkových výnosech a vývoji délky života).

Penzijní dohoda je méně jasná pro zaměstnavatele s programy pojištěné penze. Pojišťovny ze své podstaty poskytují zabezpečení garantováním penzijních dávek, což nabízí řešení pro tvrdé penzijní přísliby. Jelikož se však má systém změnit, měli by mít pojišťovatelé možnost nabízet produkty pro měkké penzijní přísliby. Řešení zatím nejsou jasná.

Druhý pilíř důchodů je výsadní doménou sociálních partnerů. Zvýšení státního důchodového věku nemá automaticky žádný vliv na důchodový věk v zaměstnaneckých penzijních programech. Podobně snížení maximální úrovně daňových výhod pro zaměstnanecké penze nevede automaticky k vyjednávání mezi zaměstnavateli a zaměstnanci o úpravě existujících penzijních opatření. Ale pokud se daňový zákon změní takovým způsobem, že lidé získají nárok na stejnou penzi, jakou by dostávali v současném penzijním programu v 65 letech, pouze když budou pracovat o dva roky déle, bude nutné, aby se zaměstnanecké penzijní programy podle toho upravily.

Životní spořicí program (*Vitality savings scheme*)

Nový program spoření bude zaveden od 1. ledna 2013. Tento spořicí program bude umožňovat zaměstnancům a samostatně výdělečně činným osobám spoření s daňovým zvýhodněním a vybrání uspořené kapitálu podle přání střadatele. Tento program bude sloužit jako doplněk k příjmu, který může být volně čerpán. Vklady budou odečitatelné od daně a vláda bude pouze vymáhat daň, když bude zůstatek vybrán. Účastníci budou moci uspořit s daňovou výhodou maximálně 20 000 €. Maximální roční vklad bude 5 000 €. Účastníci budou smět vybrat ročně maximálně 20 000 € a potom znovu spořit, dokud nedosáhnou maxima. Od roku, kdy účastníci dosáhnou k 1. lednu věku 62 let, budou smět čerpat maximálně 10 000 € každý rok.

Zdroje:

Erik Schouten. Pension reform in the Netherlands – the move to defined ambition pensions. *AEGON Global Pensions View*, November 2011. [cit. 2012-02-29]. Dostupné z: <http://www.aegonglobalpensions.com/Documents/aegon-global-pensions-com/Publications/Newsletter-archive/2011-Q4/Pension%20reform%20in%20The%20Netherlands%20%e2%80%93%20the%20move%20to%20defined%20ambition%20pensions.pdf?epslanguage=en>

Polsko

Nové zákonné úpravy

1. května 2011 vstoupil v platnost nový zákon, který odvádí část zaměstnaneckých příspěvků z individuálních účtů druhého pilíře, spravovaných otevřenými penzijními fondy (OFE), do nově vytvořených podúčtů v rámci prvního pilíře, které spravuje polská Sociální pojišťovna (ZUS). V důsledku toho nyní zaměstnanci přispívají 2,3 % ze svých měsíčních platů (snížení ze 7,3 %) do druhého pilíře a 5 % do nových podúčtů. (Příspěvkové sazby do PAYG programu v rámci prvního pilíře zůstávají stejné, zaměstnanci přispívají 2,46 % a zaměstnavatelé 9,76 %; do druhého pilíře zaměstnavatelé nepřispívají.) Od r. 2013 se budou příspěvky do druhého pilíře postupně zvyšovat, až dosáhnou 3,5 % v r. 2017 s tím, že příspěvky do nových podúčtů prvního pilíře budou úměrně klesat. Podle vlády je přesměrování příspěvků do ZUS nezbytné ke snížení polského rozpočtového deficitu, který činil v r. 2010 přibližně 8 % HDP, a udržení národního dluhu pod hranicí 55 % HDP, která je stanovena polskou ústavou. Ministerstvo financí odhadlo polský dluh v r. 2010 na 53,3 % HDP.

Další klíčová opatření nového zákona zahrnují:

- Nově vytvořené podúčty budou indexovány v závislosti na průměru předchozího pětiletého nominálního růstu HDP (vyklučující jakýkoliv pokles HDP).
- Investiční limity pro druhý pilíř se budou měnit, včetně zvýšení procentního podílu aktiv OFE, který může být investován do akcií - ze 40 % v současné době na 62% do r. 2020.
- Nový nástroj třetího pilíře dobrovolného spoření, tzv. individuální účty penzijního pojištění (IKZE), bude zaveden v r. 2012. (IKZE budou doplňovat stávající dobrovolné individuální důchodové účty - IKE, které se mírně liší, pokud jde o daňová zvýhodnění a limity příspěvků.) Pracovníci si budou moci zřídit IKZE u autorizované instituce, jako je investiční společnost, pojišťovna, banka, nebo OFE; první 4 % příspěvků z hrubých mezd jsou osvobozeny od daně.

V r. 1998 Polsko přijalo legislativu penzijní reformy, zavádějící nový třípilířový systém, který zahrnuje povinný, vládou řízený NDC program, povinné individuální účty druhého pilíře a dobrovolné penzijní spořicí účty třetího pilíře. Účast v systému je povinná pro všechny ekonomicky aktivní osoby narozené po 31. prosinci 1968 a dobrovolná pro osoby, které se narodily od 1. ledna 1949 do 31. prosince 1968.

Zdroj:

Poland. *International Update, May 2011* [online]. [cit. 2011-05-18]. Dostupné z: http://www.ssa.gov/policy/docs/progdesc/intl_update/2011-05/index.html

Portugalsko

I. Snížení důchodů převyšujících měsíční částku 1500 eur.

Záchranný balíček v objemu 78 miliard eur (1,88 bilionu Kč) ze strany Evropské unie a Mezinárodního měnového fondu bude podmíněn úspornými opatřeními zahrnujícími snížení důchodů, které jsou vyšší než 1500 eur měsíčně.

Minimální důchody by měly být naopak zvýšeny. Nebudou ani kráceny dvě měsíční důchodové dávky, které lidé dostávají navíc. Věková hranice pro odchod do důchodu také nebude zvýšena.

Důchodový věk v Portugalsku činí 65 let, ale někteří lidé mají právo odejít do důchodu ve věku 55 let. Veřejné výdaje na důchody dosahují 10,8% HDP (o téměř 4 procentní body vyšší, než je průměr zemí OECD).

Zdroj:

Bailout package includes pension cuts. [cit.2011-05-23]. Dostupné z:

http://www.globalpensions.com/global-pensions/news/2048206/bailout-package-includes-pension-cuts?WT.rss_f=Home&WT.rss_a=Bailout+package+includes+pension+cuts

II. Převod penzijních fondů bank pod státní správu.

Portugalská vláda schválila převod aktiv ve výši 6 miliard eur z penzijních fondů čtyř největších tuzemských bank pod správu státu jako součást plánu v rámci snížení státního deficitu na 5-9% HDP. Aktiva budou převedena v období od konce roku 2011 a začátku roku 2012.

Zdroj:

Portugal to transfer banks' pension fund liabilities to state. [cit.2011-12-06]. Dostupné z:

http://www.ipe.com/news/portugal-to-transfer-banks-pension-fund-liabilities-to-state_43296.php

Rumunsko

Zavedení garančního fondu

31.října 2011 rumunský parlament schválil zákon, který zavádí garanční fond pro druhý a třetí pilíř privátních penzí. Cílem garančního fondu je ochránit důchodové úspory účastníků soukromých penzijních fondů v případě jejich insolvence. Detaily o tomto novém garančním fondu budou zveřejněny v příštích měsících. Spuštění fondu je plánováno v první polovině roku 2012.

Garanční fond bude financován prostřednictvím příspěvků od administrátorů a poskytovatelů privátních penzijních fondů. Bude se jednat o počáteční jednorázový příspěvek a dále o roční příspěvky, jejichž výše bude stanovována každý rok v termínu do 31.ledna. Příspěvky budou muset být zaplacený do 30. dubna 2012.

Rumunský důchodový systém se skládá z prvního pilíře - veřejného průběžného programu, druhého pilíře individuálních účtů, který je povinný pro nově příchozí na trh práce a osoby, které byly k 1.1.2008 mladší 36 let, a třetího pilíře - dobrovolného programu individuálních účtů. Zaměstnanci přispívají 10,5 % svých hrubých příjmů, z nichž 3% jsou odváděna do druhého pilíře individuálních účtů lidem, kteří je mají zřízeny, a zbývající část odchází do průběžného programu. Zaměstnavatelé přispívají mezi 20,8 - 30,8% hrubých příjmů (v závislosti na odvětví průmyslu) pouze do průběžného systému.

Podle nejnovějších údajů bylo do druhého pilíře koncem července 2011 zapojeno asi 5,3 milionů lidí a 244 tisíc lidí spořilo ve třetím pilíři. Celková aktiva druhého pilíře představují v přepočtu asi 1,7 miliard USD a ve třetím pilíři je hodnota ve výši 122 milionu USD.

Zdroj:

International Update – December 2011 [cit. 2011-12-25]. Dostupné z:
http://www.ssa.gov/policy/docs/progdesc/intl_update/2011-12/2011-12.pdf

Řecko

I. Změny sociálního zabezpečení jako součást úsporného balíčku (2011-2015)

Koncem června 2011 Řecko schválilo změny v sociálním pojištění v rámci úsporných opatření pro období 2011-2015.

Změny zahrnují následující opatření:

- rozšíření testování u starobních sociálních příspěvků solidarity o další majetkové ukazatele (v současnosti se testuje jen příjem)
- snížení paušálních důchodových plateb o nejméně 10% u státních zaměstnanců a u pracovníků ve veřejných podnicích počínaje rokem 2011,
- prodloužení zmrazení mandatorních veřejných penzí až do roku 2015 (původní plán, schválený loňskou reformou, počítal s obdobím 2011-2013),
- reforma systému invalidních důchodů s cílem snížit současné výdaje ve výši 14,5% na 10% cestou zpřísnění lékařských osvědčení a zřízením centrálního úřadu pro hodnocení těchto osvědčení
- zvýšení příspěvkové míry (detaily zatím nepublikovány) pro důchodové pojištění zahrnující farmáře a určité zaměstnance s měsíčním platem (zejména lékaři, advokáti nebo inženýři)
- vytvoření fondu solidarity pro poživatele z řad osob samostatně výdělečně činných,

Navzdory nedávnému sloučení penzijních fondů zůstává řecký penzijní systém složitý a roztržitý. Důchodové dávky jsou štědré v relaci ke mzdám a důchody jsou často vypláceny před dovršením 60 let. Kritici systému poukazují na to, že systém nemotivuje starší pracovníky, aby zůstali na trhu práce. Týká se to zejména nízkopříjmových osob, jejichž minimální důchody nejsou v případě předčasného odchodu do důchodu redukovány.

Zdroj:

Greece. *International Update – August 2011* [cit. 2011-08-23]. Dostupné z: http://www.ssa.gov/policy/docs/progdesc/intl_update/2011-08/2011-08.pdf

II. Snižování důchodů v rámci vládních škrťů

Řecká vláda v září 2011 přistoupila v rámci úsporných opatření ke snižování důchodů. Penze nad 1200 eur (téměř 30.000 Kč) měsíčně klesnou o pětinu. Důchodcům ve věku do 55 let se sníží penze překračující hranici 1000 eur o 40 procent.

Zdroj:

Řecko v rámci nových kroků dále sníží počet úředníků a důchody [cit.2011-09-22]. Dostupné z: <http://www.patria.cz/zpravodajstvi/1909026/recko-v-ramci-novych-kroku-dale-snizi-pocet-uredniku-a- Duchody.html>

Slovensko

Změny ve II. pilíři důchodového systému

Na Slovensku dochází v současné době k řadě významných změn ve II. pilíři důchodového systému – v oblasti starobního důchodového spoření.

Od 1. listopadu 2011 se změnila jedna z podmínek pro vyplácení starobního důchodu z II. pilíře, a to, že stačí získat minimálně 10 let starobního důchodového spoření proti 15 letům, které bylo třeba získat podle dřívější úpravy.

K 1. dubnu 2012 pak vstoupí v účinnost další významné úpravy. Mezi hlavní změny patří:

- Změna názvů důchodových fondů:

- konzervativní důchodový fond se bude jmenovat dluhopisový důchodový fond,
- vyvážený důchodový fond se bude jmenovat smíšený důchodový fond,
- růstový důchodový fond se bude jmenovat akciový důchodový fond.

- Vytvoření čtvrtého důchodového fondu, tzv. indexového, jehož úlohou bude kopírovat finanční index vybraný důchodovou správcovskou společností.

- Zařazení osob, kterým od 1.4.2012 vznikne první důchodové pojištění, bude automatické. Sociální pojišťovna je povinná písemně informovat spořitele do 60 dnů od jeho zařazení do II. pilíře o jeho právech a povinnostech v průběhu prvních 730 dnů od data, kdy se stal spořitelem. Spořitel, který byl automaticky zařazený do II. pilíře, bude mít možnost do 730 dnů (tj. do 2 let) od zařazení ze systému vystoupit. V prvních 180 dnech této 730-denní lhůty si spořitel může vybrat důchodovou správcovskou společnost (DSS) a fond podle vlastního uvážení. Pokud tak neučiní, bude mu DSS přidělena Sociální pojišťovnou podle předem daného klíče (přiřazování DSS podle abecedního seznamu) a bude zařazen do smíšeného důchodového fondu.

- Změny týkající se odměn pro DSS:

- odměna za vedení důchodového účtu se stanovuje jako maximálně 1 %, to znamená, že DSS může stanovit i odměnu nižší než 1 %,
- odměna za zhodnocení majetku v důchodovém fondu se nebude určovat v nově vytvořeném indexovém fondu, u ostatních se mění způsob jejího výpočtu – nárok na odměnu má DSS jen v případě, že je překonáno maximum dosažené v posledních třech letech,
- změna účtování důchodové jednotky – odpočítání odměny za správu majetku v důchodovém fondu a zhodnocení majetku v důchodovém fondu se projeví na snížení hodnoty důchodové jednotky.

- Změny týkající se garancí – ruší se povinnost garantovat nominální nezhodnocení majetku ve smíšeném a akciovém důchodovém fondu. V dluhopisovém důchodovém fondu zůstávají garance zachované, ale v nové formě (60-měsíční porovnávací období, sledování jednou ročně).

- Možnost investování do cenných papírů zastupujících drahé kovy (20 % čisté hodnoty majetku důchodového fondu ve smíšeném a akciovém důchodovém fondu).

- Podíl dluhopisových a peněžních investic v akciovém důchodovém fondu může dohromady tvořit maximálně 80 % čisté hodnoty jeho majetku.

- Obsah ročního výpisu z osobního důchodového účtu se změní tak, že kromě důležitých informací, které ve výpisu i nadále zůstávají, bude obsahovat aktuální hodnotu osobního důchodového účtu spořitele k poslednímu dni předcházejícího kalendářního roku, součet

příspěvků spořitele od podpisu smlouvy a také od začátku předcházejícího roku, součet jednotlivých odměn připadajících na spořitele. Dalším novým prvkem ve výpisu bude porovnání výkonnosti důchodového fondu s výkonností referenční hodnoty (benchmarku) za předcházející období. V případě indexového fondu bude výpis obsahovat i odchylku výkonnosti důchodového fondu od výkonnosti benchmarku indexového důchodového fondu.

Zdroje:

História legislatívnych zmien v II. pilieri - základný prehľad. [cit. 2012-02-22]. Dostupné z:

<http://www.employment.gov.sk/prehľad-najvyznamnejsich-zmien-v-ii.-pilieri.html>

Zmeny od 1. apríla 2012 (resp. 1. novembra, posledná novela). [cit. 2012-02-22]. Dostupné z:

<http://www.employment.gov.sk/zmeny-od-1.-aprila-2012-posledna-novela.html>

Slovinsko

Slovinci v referendu odmítli prodloužení věku pro odchod do důchodu.

Slovinci 5. června 2011 odmítli prodloužení věku pro odchod do důchodu, který chtěla vláda zvýšit na 65 let. Referenda se zúčastnilo 41% voličů, z nichž 72,17% vládní návrh penzijní reformy odmítlo.

Reforma, kterou parlament schválil v prosinci 2010, zahrnovala kromě zvýšení věku pro odchod do důchodu také snižování náhradového poměru u penzí a změny v přístupu k důchodovým úsporám z druhého důchodového pilíře. Zákonem z r. 2000 bylo stanoveno, že úspory musí ve druhém pilíři zůstat minimálně po dobu 10 let. Lidé ale nyní mají možnost žádat své peníze zpět, což způsobuje pokles fondů.

Reforma byla kritizována ze strany odborů a opozice.

Také Mezinárodní měnový fond kritizoval reformu penzijního systému ve Slovinsku s tím, že je nedostatečná a že je třeba přijmout další opatření s cílem kontroly výdajů.

Navrhuje, aby se privátní pilíř rozšířil a kompenzoval tak snížení důchodů z veřejného systému. Dále by měla být zajištěna přenositelnost dávek.

Slovinská vláda již dříve naznačila, že v případě neúspěchu v referendu, zváží jiná opatření ke snížení státního deficitu jako např. zmrazení důchodů na současné úrovni.

Ve Slovinsku, které se nachází v hospodářské i politické krizi, se od r. 2008 zvyšuje nezaměstnanost a od r. 2009 narůstá deficit státního rozpočtu.

Zdroj:

Slovenian government defeated in pension reform referendum. [cit.2011-06-10].
Dostupné z:

http://www.ipe.com/news/slovenian-government-defeated-in-pension-reform-referendum_40856.php

Španělsko

I. Dohoda o důchodech mezi vládou a sociálními partnery

V únoru 2011 byla podepsána dohoda mezi španělskou vládou a zástupci sociálních partnerů o důchodech, aktivní politice zaměstnanosti a industriálních vztazích.

Hlavní aspekty dohody o důchodech jsou následující:

- postupné zvyšování důchodového věku na 67 let, a to o jeden měsíc za každý rok v období 2013-2018 a o dva měsíce od r. 2019 do r. 2027. Lidé, kteří odpracovali 38,5 let, mohou odejít do důchodu s plným důchodem ve věku 65 let,
- období pro výpočet důchodu bude rozšířeno z 15 na 25 příspěvkových let. Toto zvýšení bude aplikováno postupně, a to o jeden rok od r. 2013 do r. 2022,
- výpočtová stupnice pro dosažení 100% zákonné výše důchodu se bude odvíjet od 50% výše důchodu při odpracování 15 let až do 100% výše důchodu, kdy pracovník přispíval po dobu 37 let (dříve 35 let). Zvyšování bude aplikováno od r. 2013 do r. 2027,
- zákonná hranice pro předčasný odchod do důchodu bude zvýšena na 63 let (dříve 61), za podmínky placení příspěvků po dobu nejméně 33 let,
- nové motivační pobídky pro setrvání na trhu práce se počítají za každý rok setrvání v práci po dosažení důchodového věku. Pokud je počet odpracovaných let nižší než 25 let, přisuzuje se 2% roční koeficient, při odpracované době mezi 25 a 37 let činí roční koeficient 2,75%, při dosažení 37 let je roční koeficient ve výši 4%. To znamená, že např. pracovníci, kteří mají odpracovanou zákonnou dobu pracovní kariéry a zůstanou na trhu práce, získají 4% roční navýšení svého důchodu,
- ženy, které přerušily pracovní kariéru z důvodu narození dítěte nebo adopce, budou moci žádat 9 měsíců příspěvků na jedno dítě před dosažením 67 let, maximálně však 2 roky. K lepší ochraně mladistvých pracovníků budou vědecké granty a doba odborného vzdělávání započteny do důchodových nároků, a to v rozsahu dvouletého období,
- revize parametrů důchodového systému po roce 2027 pro zajištění proporcionality mezi příspěvkem a důchodem v návaznosti na vývoj očekávané délky života.

II. Změny ke změkčení plánu důchodové reformy

Pracovní výbor španělského kongresu schválil zavedení nových podmínek ke změkčení plánu důchodové reformy, kterou vláda schválila na začátku roku 2011.

Změny se týkají výpočtu důchodové dávky, u kterého se bude započítávat doba placeného vzdělávání u všech španělských pracovníků v rozsahu až dvou let. Původní plán měl umožnit započítávat důchodové nároky pouze těm pracovníkům, kteří strávili ve vzdělávacích aktivitách před zavedením penzijní reformy 4 roky.

Kongres dále schválil revizi věkové hranice pro odchod do důchodu u pracovníků se zdravotním postižením. Lidé se sníženou pracovní schopností o více než 45% budou moci odejít do důchodu ve věku 56 let namísto současných 58 let.

III. Schválení nového zákona o sociálním pojištění

Dne 1. srpna 2011 byl schválen nový zákon o sociálním pojištění, který zvyšuje věkovou hranici pro odchod do důchodu, rozšiřuje příspěvkové období a zavádí motivační stimuly pro setrvání na trhu práce po dosažení důchodového věku.

Zákon, který vstoupí v platnost od ledna 2013 zahrnuje následující:

- postupné zvyšování důchodového věku z 65 na 67 let do r. 2019, a to o jeden měsíc za rok v období do 2018 a dále o 2 měsíce za rok v období do roku 2027

- potřebná doba placení příspěvků pro nárok na plný starobní důchod se zvyšuje z 15 na 25 let do roku 2022. Minimální doba pojištění 15 let zůstává, avšak takový pracovník dostane pouze 50% důchodové dávky.
- Zvýšení počtu příspěvkových let u pracovníků s dlouhou pracovní kariérou z 35 na 38,5 let do roku 2025. Důchodový věk pro tyto pracovníky zůstává na hranici 65 let.
- Nárok na dobrovolný předčasný důchod bude možný ve věku 63 let za podmínky placení příspěvků po dobu 33 let.
- Motivační stimuly pro pracovníky, kteří setrvávají na trhu práce po dosažení důchodového věku (viz část I.)

Dále bylo stanoveno, že bude od roku 2027 zaveden tzv. „faktor udržitelnosti“ systému, který bude každých 5 let upravovat relevantní ukazatele systému podle změn v očekávané délce života.

Zdroje:

Agreement signed on growth, employment and guaranteed pensions. [cit.2011-06-10].

Dostupné z:

<http://www.eurofound.europa.eu/eiro/2011/02/articles/es1102031i.htm>

Spain introduces changes to soften pension reform plan. . [cit.2011-06-23].

Dostupné z:

http://www.ipe.com/news/spain-introduces-changes-to-soften-pension-reform-plan_41089.php

Spanish pension reform could be introduced as early as 2012. [cit.2011-06-29].

Dostupné z:

http://www.ipe.com/news/spanish-pension-reform-could-be-introduced-as-early-as-2012_41177.php

New Social Security Law. International Update – August 2011 [cit.2011-08-23].

Dostupné z: http://www.ssa.gov/policy/docs/progdsc/intl_update/2011-08/2011-08.pdf

IV/ Valorizace důchodů v roce 2012

Španělská vláda schválila valorizaci všech důchodů o 1% od ledna 2012. Náklady na zvýšení důchodů pro devět a půl milionu důchodců budou činit 1 383 milionů eur. Příjemci minimálních důchodů navíc dostanou kompenzační příspěvek v souvislosti se zvýšením inflace.

Výše průměrného důchodu se tak zvýší z loňských 810,85 eur na 818,96 eur. Nejvyšší důchod je stanoven na 2 522,89 eur měsíčně a nesmí překročit 35 320 eur za rok.

Zdroj:

Government approves revaluation to benefit almost nine and a half million pensioners as from this month. [cit.2012-01-26]. Dostupné z:

http://www.lamoncloa.gob.es/IDIOMAS/9/Gobierno/News/2012/12012011_Pensioners.htm

Švédsko

Revize vyrovnávacích fondů

Koncem září 2011 švédské Ministerstvo financí a vládní Důchodová skupina (Pension Group), reprezentující hlavní politické strany, zahájily rozsáhlou revizi státních důchodových vyrovnávacích fondů (state pension buffer funds). Podle Ministerstva změny na finančních trzích a poučení z nedávné finanční krize odůvodňují přezkoumání rámce vyrovnávacích fondů, zavedeného v roce 2001. Kompetence pro revizi zahrnuje posouzení investičních pravidel fondů, řízení a celkové struktury, včetně případného sloučení některých fondů. Výsledky mají být zveřejněny v srpnu 2012.

V rámci švédského veřejného důchodového systému pomáhá pět vyrovnávacích fondů vyrovnávat dočasné fluktuace během období, kdy příspěvky nedostačují na pokrytí výplaty důchodů. Očekávalo se, že vytvořením několika vyrovnávacích fondů se budou diverzifikovat rizika, zvýší se konkurence systému, že fondy nebudou tak velké, aby zasahovaly do fungování domácích finančních trhů, a sníží se riziko možného politického vlivu na řízení švédských podniků (jejichž akcie by byly v držení fondů). Příspěvky z programu sociálního pojištění odvozeného od výdělků jsou transferovány do čtyř největších fondů, které financují důchodové výdaje a spravují všechny přebytky příjmů. Další, mnohem menší vyrovnávací fond investuje hlavně do nekótovaných společností ve Švédsku, na rozdíl od ostatních fondů neexistují žádné pravidelné platby nebo výběry z tohoto fondu. Na konci roku 2010 činil vyrovnávací kapitál 895 miliard švédských korun (132 miliard dolarů).

Podle vlády již většina argumentů pro fungování několika fondů namísto jednoho velkého dále neexistuje a snížení počtu fondů se zvažuje z důvodu nákladů. Roční vládní hodnocení provedené v roce 2010 vyjádřilo nespokojenost s dlouhodobou výkonností. Kromě zvažování snížení počtu vyrovnávacích fondů se revize bude také zabývat tím, zda by fondy měly mít méně restriktivní investiční pravidla. V současné době mají čtyři největší fondy zakázáno investovat více než 5 % svých prostředků do nekótovaných (neregistrovaných) aktiv, jako jsou privátní ekvity a infrastruktury, které se v posledních letech staly přijatelnějšími.

Švédský veřejný důchodový systém zahrnuje na prostředky testovaný minimální garantovaný důchod, pay-as-you-go fiktivní účty a povinné individuální důchodové účty. Kvazi-mandatovní zaměstnanecké penzijní programy, založené na kolektivních smlouvách, které pokrývají 90 % zaměstnanců, doplňují veřejný systém. Existují také dobrovolné soukromé penzijní programy.

Zdroj:

Sweden. *International Update, November 2011*. [online]. [cit. 2011-12-05]. Dostupné z: http://www.ssa.gov/policy/docs/progdesc/intl_update/2011-11/index.html

Švýcarsko

Reformní proces v I. pilíři - AHV

V legislativním období 2011 – 2015 chce Federální rada podniknout kroky k reformě I. pilíře – starobního a pozůstalostního pojištění (AHV), která má s ohledem na demografický vývoj zajistit jeho dlouhodobé financování v budoucnosti. Do přípravy reformy zapojila rada sociální partnery, politické strany a zástupce kantonů, na celém procesu se podílí jako poradní komise Federální rady i Federální komise starobního, pozůstalostního a invalidního pojištění.

V rámci první etapy, která zahrnuje revizi provádění AHV, vstoupila k 1. lednu 2012 v platnost řada opatření k jeho zlepšení.

Nová úprava se dotýká především oblasti příspěvků a technického provádění pojištění určitých skupin osob. Zvláštní význam mají především tato opatření:

- Pojištěnci, kteří pracují ve Švýcarsku, ale ne pro zaměstnavatele, který má ve Švýcarsku domicil, měli dosud výhodu, že mohli platit příspěvky jako osoby samostatně výdělečně činné a využívat tak klesající stupnici příspěvků. Nově pro ně platí stejné příspěvkové sazby jako pro ostatní zaměstnance.

- Maximální příspěvek pro osoby, které nejsou výdělečně činné, je stanoven na 50-násobek minimálního příspěvku. V minulosti byl minimální příspěvek pravidelně přizpůsobován, ale maximální příspěvek ne, čímž došlo k posunu poměru mezi těmito mezními hodnotami. Maximální příspěvek platí osoby, jejichž jmění včetně kapitalizovaných důchodových dávek činí 8,3 milionů franků nebo více.

- Provádění AHV se mj. usnadňuje tím, že nově zůstávají všichni předčasní důchodci u dosavadní vyrovnávací pokladny a nemusejí přecházet ke kantonální vyrovnávací pokladně.

- Byly vytvořeny také nové zákonné podklady pro financování vědeckých studií zaměřených na vypracování podkladů pro další vývoj pojištění z fondu AHV a k implementaci elektronického registru doplňkových dávek a také k dalšímu rozvoji IT.

Druhá etapa zahrnuje přípravu hlubší reformy AHV, která přinese nová opatření k modernizaci provádění AHV a jeho finančnímu zajištění v budoucnosti s ohledem na potřeby vyvolané demografickým vývojem.

Federální rada spolu s partnery z řad politických stran, sociálních partnerů a zástupců kantonů provádí analýzu situace, různé výzkumné projekty poskytují potřebné podklady pro rozhodování. Proběhla již dvě kola konzultací, třetí je plánováno na polovinu roku 2012, kdy má být ukončena příprava podkladů. Koncem roku 2012 by podle plánu měly být stanoveny parametry reformy, tak aby v průběhu roku 2013 mohl být na základě toho připraven návrh právních předpisů a předložen ke konzultacím v rámci legislativního procesu (tzv. Vernehmlassung).

Podrobné informace o průběhu příprav reformy jsou k dispozici na stránkách:

www.ahv-gemeinsam.ch

Zdroje:

Reform der AHV. [cit. 2011-11-08]. Dostupné z:

<http://www.bsv.admin.ch/themen/ahv/00011/01301/index.html?lang=de>

Verbesserung der Durchführung der AHV. [cit. 2012-02-23]. Dostupné z:

<http://www.bsv.admin.ch/themen/ahv/aktuell/01339/index.html?lang=de&msg-id=41823>

Bereits beschlossen. [cit. 2012-02-23]. Dostupné z:
<http://www.bsv.admin.ch/ahv-gemeinsam/03095/03112/index.html?lang=de>

Die AHV für die nächsten Generationen sichern. [cit. 2012-02-22]. Dostupné z:
<http://www.bsv.admin.ch/ahv-gemeinsam/index.html?lang=de>

Gemeinsam die besten Lösungen finden. [cit. 2012-02-23]. Dostupné z:
<http://www.bsv.admin.ch/ahv-gemeinsam/03095/index.html?lang=de>

Gesprächsergebnisse. [cit. 2012-02-23]. Dostupné z:
<http://www.bsv.admin.ch/ahv-gemeinsam/03095/03113/index.html?lang=de>

Ukrajina

Schválení nové penzijní reformy

Ukrajinský parlament schválil dne 1. října 2011 novou penzijní reformu s cílem snížit výdaje na průběžný penzijní systém, které v současnosti představují 18% HDP.

Hlavní body reformy:

- postupné zvyšování věkové hranice pro odchod do důchodu pro ženy ze současných 55 let na 60 let, a to o 6 měsíců ročně počínaje lednem 2010,
- prodloužení příspěvkové doby potřebné pro nárok na plnou důchodovou dávku, a to z 20 na 30 let pro ženy, z 25 na 35 let pro muže,
- prodloužení příspěvkové doby u částečného důchodu u osob, které dosáhly věkové hranice pro nárok na plný důchod, ale nesplnily potřebnou dobu placení příspěvků, a to z 5 na 15 let pro muže i ženy (časový harmonogram pro postupné zvyšování let není zatím zveřejněný).

Ukrajinský systém sociálního zabezpečení, který zahrnuje starobní, pozůstalostní a invalidní dávky, pokrývá všechny občany a cizince s místem trvalého pobytu v zemi. Zaměstnanci přispívají od 2 do 5 procent ze mzdy v závislosti na příjmu a zaměstnavatelé přispívají 33,2 procenty. V roce 2003 byl schválen zákon, který předpokládal zavedení vícepilířového systému, skládajícího se z modifikovaného průběžného programu, druhého povinného pilíře individuálních účtů a třetího pilíře dobrovolných individuálních účtů. Zavedení tohoto nového systému však bylo odloženo na neurčito.

Zdroj:

Ukraine. *International Update-November 2011*. [cit. 2011-11-24]. Dostupné z: http://www.ssa.gov/policy/docs/progdesc/intl_update/2011-11/2011-11.pdf

Velká Británie

I. Spojené království by mělo udělat víc pro zlepšení veřejného důchodového systému

Mezinárodní měnový fond vyzval Velkou Británii k implementaci nových reforem veřejného důchodového systému, aby se snížily výdaje a urychlil růst.

MMF uvedl, že vzhledem k tomu, že veřejný důchodový sektor je „podstatně štedřejší“ než soukromý penzijní systém, měla by vláda usilovat o zlepšení struktury důchodů veřejné správy a snížení jejich nákladů.

Jedním z opatření navrhovaných MMF byla redukce snižování výdajů na infrastrukturu. MMF také doporučil zrychlení zvyšování státního penzijního věku a jeho indexování podle délky života.

MMF uvedl, že vláda již navrhla právní úpravu k vyrovnání důchodového věku na 65 let do roku 2018 (namísto roku 2020 podle stávajícího zákona) a zvýšení důchodového věku na 66 let do r. 2020 (namísto roku 2028 podle stávajícího zákona). Nicméně v současné době uzákoněné zvýšení důchodového věku na 67 let (do r. 2036) a na 68 let (do r. 2046) by se mělo také urychlit a potom indexovat podle délky života. To by snížilo dlouhodobější fiskální nerovnováhy v důsledku stárnutí a mohlo by posílit střednědobý až dlouhodobý růst podporováním delšího pracovního života.

Zdroj:

UK could do more to improve public pensions system – IMF [online]. [cit. 2011-08-23]. Dostupné z: http://www.ipe.com/news/uk-could-do-more-to-improve-public-pensions-system-imf_41562.php (publ.: 02 Aug 2011)

II. Vláda oznámila zvýšení státního důchodového věku na 67 do r. 2028

V listopadu 2011 vláda oznámila, že státní důchodový věk se bude zvyšovat na 67 let v období od r. 2026 do r. 2028. Toto rozhodnutí bylo přijato ve světle zvyšující se očekávané délky života a pomůže zachovat výdaje na státní důchody v udržitelných mezích.

Tyto návrhy budou znamenat, že státní důchodový věk lidí narozených po 5. dubnu 1961 bude 67 let. U lidí narozených po 5. dubnu 1960, ale před 6. dubnem 1961 bude důchodový věk mezi 66 a 67 lety.

Tato změna časového rozvrhu nebyla dosud uzákoněna.

Zdroj:

Latest News. [cit. 2012-02-21]. Dostupné z: <http://www.dwp.gov.uk/policy/pensions-reform/latest-news/#pension67>

III. Vláda oznámila změny časového rozvrhu automatické registrace pro malé podniky

Vláda potvrdila, že automatická registrace (automatic enrolment) začne na podzim 2012 a bude se vztahovat na všechny zaměstnavatele.

Malým podnikům bude na přípravu implementace automatické registrace poskytnut delší čas. Časový rozvrh bude upraven tak, aby žádný malý zaměstnavatel nebyl dotčen reformou do konce funkčního období stávajícího Parlamentu.

Sazba penzijních příspěvků zůstane beze změny, dokud automatickou registraci nezačnou všechny podniky. Toto opatření bude přínosem pro všechny zaměstnavatele.

Ministr důchodů Steve Webb uvedl:

"Naše společnost a ekonomika musí stát na základech úspor, nikoli dluhu. Automatická registrace pomůže uspořit miliony a nedopustí, aby lidé v důchodu byli chudší. To je důvod, proč jsem dnes potvrdil, že automatická registrace začne včas a všichni zaměstnavatelé budou její součástí.

Jsme si vědomi toho, že malé podniky operují v těžkých ekonomických dobách, proto jsme jim změkčením harmonogramu implementace dali určitý prostor k dýchání navíc. Je to citlivý krok, který zajistí řešení dlouhodobých penzijních záležitostí a přitom uspokojí krátkodobé i střednědobé potřeby malých podniků.

Zavázali jsme se k tomu, že zajistíme, aby zaměstnanci těchto malých podniků získali šanci spořit, a proto nikdo nebude opominut."

Podle revidovaného harmonogramu by malé podniky měly začít s automatickou registrací svých zaměstnanců v květnu 2015 místo původního načasování na duben 2014. I tak bude polovina všech pracovníků automaticky registrovaná do konce funkčního období tohoto Parlamentu.

Zdroj:

28 November 2011 – Government announces changes for small business to the automatic enrolment timetable. [cit. 2012-02-21]. Dostupné z:

<http://www.dwp.gov.uk/newsroom/press-releases/2011/nov-2011/dwp135-11.shtml>

Chile

I. Nová pravidla pro zaměstnavatelem sponzorované dobrovolné penzijní plány

S platností od 1. června 2011 byla v Chile zavedena nová pravidla pro zaměstnavatelem sponzorované dobrovolné penzijní plány (APVC) s cílem posílit motivaci zaměstnavatelů vytvářet tento druh penzijních programů a také ochotu zaměstnanců do těchto plánů vstoupit.

Tyto penzijní plány mají být doplňkem k povinným individuálním účtům vedeným prostřednictvím penzijních společností (AFP). Od října 2008, kdy byly tyto příspěvkové definované plány zavedeny, byla účast v nich velmi nízká – plány nabízelo pouze 5 firem pro celkem asi 188 zaměstnanců.

Změny pravidel zahrnují:

- minimální procento a počet zaměstnanců v jedné firmě, které je závazné pro vstup do penzijního plánu se snižuje z nynějších 30% nebo 300 pracovníků na 15%, respektive 100 pracovníků (podle toho, který údaj je nižší),
- podmínky práva na trvalé vlastnictví prostředků, které zaměstnavatel na účet vloží (Vesting requirements) se mění z příspěvkového období 24 po sobě jdoucích měsíců na příspěvkovou dobu 24 měsíců v průběhu 60 měsíců zaměstnání u stejné firmy,
- opatření na zefektivnění procesu jak vytváření penzijních plánů, tak i zapojení zaměstnanců do těchto plánů.

Vytváření penzijních plánů (APVC) musí probíhat formou dohody mezi zaměstnavatelem a pověřenou institucí jako např. penzijními společnostmi (AFP), bankami, pojišťovnami atd. Zaměstnavatel musí přispívat na všechny účty účastníků, výše příspěvku je stanovena specifickými plány (příspěvky zaměstnavatelů jsou osvobozeny od daně).

Dalším vládním opatřením k posílení dobrovolného penzijního spoření je roční příspěvek ve výši 15% celkových příspěvků zaměstnanců poukazovaný na všechny typy dobrovolného penzijního spoření: 1/ APVC plány, 2/ dobrovolné příspěvky zaměstnance vložené na povinné individuální účty u penzijních společností (AFP), 3/ separátní penzijní spořicí účty vedené u AFP. Maximální roční příspěvek v současnosti činí 229,038 pesos (497 USD) na jednoho zaměstnance. Podmínkou nároku na tento příspěvek je pravidelná příspěvková účast v rámci systému povinných individuálních účtů, přičemž celkové dobrovolné penzijní příspěvky nesmí být vyšší než desetinásobek příspěvků do povinného penzijního systému za rok. Zaměstnanci jsou povinni příspěvek státu vrátit, pokud určitou část prostředků z dobrovolného penzijního programu vyčerpají před dovršením věkové hranice pro odchod do důchodu (65 muži, 60 ženy).

Zdroj:

Chile. *International Update-May 2011*. [cit.2011-05-20]. Dostupné z: http://www.ssa.gov/policy/docs/progdesc/intl_update/2011-05/2011-05.pdf

II. První pilíř solidárního penzijního systému

1. července 2011 byla spuštěna poslední fáze začlenění 60 % nejchudších osob starších 65 let do prvního solidárního penzijního pilíře. První fáze byla provedena v roce 2008, kdy bylo pilířem pokryto 40% této skupiny populace. Vláda počítá s tím, že počet poživatelů z tohoto pilíře se zvýší z 900 tisíc v květnu 2010 na více než 1,1 milionu během roku 2012.

Solidární penzijní systém byl základním kamenem reformy v r. 2008. Z tohoto systému jsou poskytovány nepříspevkové základní testované solidární penze a doplňkové testované penze.

Základní solidární penze činí měsíčně 75 000 pesos (158 USD) v porovnání s minimální měsíční mzdou ve výši 172 000 pesos (362 USD).

Podmínky nároku na základní solidární penzi:

- věk 65 let a vyšší
- žádný nárok na jinou penzi
- doba pobytu v zemi nejméně 20 let, z toho 4 roky z pěti let bezprostředně předcházejících žádosti o dávku
- člen domácnosti, která je zařazena mezi 60% nejchudších v zemi

Doplňková testovaná starobní penze je vyplácena těm osobám, které přispívaly na individuální účet a jejichž takto samofinancovaná měsíční dávka se pohybuje pod hranicí solidárního důchodu. Ostatní podmínky nároku jsou stejné jako u základního solidárního důchodu.

Zdroj:

Chile. *International Update-July 2011*. [cit.2011-07-13]. Dostupné z:

http://www.ssa.gov/policy/docs/proqdesc/intl_update/2011-07/2011-07.pdf

III. Zrušení a snížení příspěvků na zdravotní péči pro poživatele důchodů

28. srpna 2011 bylo novým zákonem ustanoveno zrušení placení příspěvků na zdravotní péči u důchodců pobírajících testované dávky a snížení příspěvkové míry pro středně příjmové kategorie důchodců. Od 1. listopadu neplatí příspěvky na zdravotní péči důchodci s měsíčním příjmem nižším než 255 000 pesos (490 USD). V listopadu 2012 se příspěvky na zdravotní péči u středně příjmových skupin důchodců sníží ze 7% na 5% příjmu. Opatření tak zvýší reálnou úroveň důchodu o 7% u asi 700 tisíců důchodců a o 2% u více než 300 tisíců poživatelů důchodových dávek. Prezident Pinera ujišťuje důchodce, že zdravotní péče zůstane stejná. (Veřejný národní systém zdravotnictví poskytuje zdravotní péči bez dalších poplatků osobám starším 60 let)

Chilská důchodová reforma z r. 2008 vytvořila nový solidární pilíř, který doplňuje existující soukromé individuální účty. Tento nový pilíř poskytuje dva druhy testovaných dávek: nepříspevkový důchod a doplňkovou dávku pro samofinancované důchody nižší než 200 000 pesos (384 USD) měsíčně, od července 2012 255 000 pesos (490 USD).

Podmínky nároku na testovanou důchodovou dávku viz výše.

Zdroj:

Chile. *International Update – October 2011* [cit.2011-10-25]. Dostupné z:

http://www.ssa.gov/policy/docs/proqdesc/intl_update/2011-10/2011-10.pdf

IV. Rozšíření pokrytí OSVČ povinným systémem individuálních účtů

2. ledna 2012 vstoupilo v účinnost opatření, které postupně rozšiřuje pokrytí určité skupiny OSVČ povinným systémem individuálních účtů. Toto opatření, které je součástí penzijní reformy z roku 2008, je aplikováno na samostatně výdělečně činné osoby, které

poskytují odborné služby, jako např. lékaře, účetní a advokáty (Dříve byla účast pro tuto skupinu dobrovolná).

Zapojování OSVČ do systému bude probíhat ve dvou fázích. V první fázi budou osoby, které vydělávají alespoň minimální mzdu (350 USD), přispívat 10% ze svých příjmů, maximálně do výše 2832 USD měsíčně. Tento podíl představuje 40% a bude platit do roku 2013, kdy se zvýší na 70% a poté v roce 2014 dosáhne 100%. Vyvážání se ze systému bude povoleno každý rok až do roku 2015. Výjimkou jsou lidé, kterým zbývá do důchodu 10 let (55 pro muže a 50 pro ženy).

Zdroj:

Chile. *International Update – January 2012* [cit.2012-01-25]. Dostupné z:
http://www.ssa.gov/policy/docs/progdesc/intl_update/2012-01/2012-01.pdf

Kanada

Změny důchodového systému k posílení zaměstnanost starších pracovníků

1.ledna 2012 vstoupila v účinnost nová opatření v rámci povinného důchodového systému odvozeného od výdělků, aby posílila účast starších pracovníků na trhu práce.

Výčet opatření:

- snížení důchodů u pracovníků, kteří odejdou do důchodu před dovršením zákonem stanoveného důchodového věku. Redukce se zvýší na 0,52% (nyní 0,50%) za každý měsíc dřívějšího odchodu před dovršením 65 let. Redukce se bude postupně dále zvyšovat o 0,02% ročně v období 2013-2016, až dosáhne 0,06%.
- zvýšení důchodů pro pracovníky, kteří svůj odchod do důchodu odloží, a to o 0,64% (nyní 0,57%) za každý měsíc po dovršení 65 let (až do věku 70 let). Podle propočtů vlády důchodce, který v roce 2016, kdy začne reforma platit naplno, odejde do důchodu ve věku 60 let, bude mít o 36% nižší důchod oproti standardnímu starobnímu důchodu. Naopak pracovníci, kteří odejdou do důchodu ve věku 70 let, dostanou důchod o 42% vyšší.
- novým opatřením, které vstupuje v platnost, je zavedení tzv. post-důchodové dávky určené pro osoby, které v práci pokračují a zároveň pobírají starobní důchod. Příspěvky na tyto dávky jsou pro zaměstnance ve věku 60-64 let a jejich zaměstnavatele povinné, pro zaměstnance ve věku 64-70 let dobrovolné (v případě, že se pracovník rozhodne přispívat, jeho zaměstnavatel je povinen platit příspěvky). Příspěvková míra je stejná jako v případě povinného systému důchodového pojištění: 4,95% z příjmu pro zaměstnance a 4,95% pro zaměstnavatele. Když pracovník přestane pracovat, dostane ke svému starobnímu důchodu post-důchodovou dávku.
- další změna se týká změny výpočtu důchodů u nejnižších příjmů. Zvyšuje se procento měsíců, které nebudou u nejnižších výdělků v průběhu pracovní kariéry automaticky do výpočtu zahrnovány, a to z 15% na 16%. (až na 17% v roce 2014). Výsledkem bude to, že až 7,5 let nízkých výdělků (až 8 let v roce 2014) nebude do výpočtu průměrných výdělků pracovníka započítáváno. Doposud platí maximálně 7 let.

Zdroj:

Canada. *International Update – January 2012* [cit.2012-01-25]. Dostupné z: http://www.ssa.gov/policy/docs/progdesc/intl_update/2012-01/2012-01.pdf

Mexiko

I. Pravidla pro spravování investic na individuálních penzijních účtech

CONSAR, národní regulační orgán důchodového spoření, zveřejnil v květnu 2011 pravidla pro přijímání zkušených externích manažerů pro nakládání s aktivy na individuálních penzijních účtech. Hlavním cílem opatření je posílit investiční strategie fondů, zvýšit jejich výnosnost, a tím zlepšit důchody poskytované mexickým pracovníkům.

Tito externí správci aktiv budou smět investovat až 20% finančních prostředků fondů do zahraničních instrumentů. Na konci května 2011 představovala aktiva v 15 mexických penzijních institucích (AFORE) celkem 1,46 bilionu pesos (123 miliard USD), tj. asi 10% HDP. Pouze 10% těchto aktiv bylo investováno do zahraničních instrumentů a asi 60% do vládních dluhopisů. Od r. 2008 musí každá penzijní instituce nabízet 5 různých typů penzijních fondů s různou mírou rizika investování. Každý majitel účtu si může vybrat jeden z těchto pěti fondů, existují však omezení podle věku držitele účtu. Průměrná míra výnosů se od počátku spuštění programu (1997) pohybuje kolem 6,3%. Avšak asi polovina z celkového počtu 42 milionů individuálních účtů je považována za neaktivní, tzn. že se na ně v průběhu posledních 3 let nepřispívalo.

Zdroj:

Mexico. *International Update-July 2011*. [cit.2011-07-13]. Dostupné z: http://www.ssa.gov/policy/docs/progdesc/intl_update/2011-07/2011-07.pdf

II. Nová pravidla podporující konkurenci mezi penzijními fondy

Na počátku prosince 2011 Mexiko zavedlo nová pravidla, která mají posílit konkurenci mezi penzijními fondy.

Pensionisste – veřejná instituce spravující individuální penzijní účty zaměstnanců veřejné správy po dobu 3 let, má nyní možnost ucházet se o klienty privátních penzijních fondů (AFORE). (Doposud se mohli pracovníci privátního sektoru zapojit pouze do AFORE)

Současně také zaměstnanci veřejného sektoru budou moci přestoupit do kteréhokoli AFORE. Nově příchozí na trh práce, kteří se nerozhodnou, budou automaticky začleněni do Pensionisste. Od roku 2012 mohou zaměstnanci veřejného sektoru přejít do kteréhokoli AFORE nebo se vrátit zpět do Pensionisste, a to jedenkrát do roka. (zaměstnanci privátního sektoru již mohou libovolně přecházet mezi jednotlivými AFORE).

Vláda počítá s tím, že vstup Pensionisste bude znamenat zvýšení konkurence v penzijním průmyslu díky svému nízkému administrativnímu poplatku. Výše poplatků u AFORES je stanovena zákonem a nesmí být vyšší, než je průměr všech AFORES. V současnosti je průměrná výše poplatků 1,52 procent, kdežto u státní instituce činí 1 procento z výdělků.

Zdroj:

Mexico. *International Update-December 2011*. [cit.2011-12-29]. Dostupné z: http://www.ssa.gov/policy/docs/progdesc/intl_update/2011-12/2011-12.pdf

Peru

I. Návrh zákona na ochranu soukromých penzijních fondů

V Peru se vedou diskuze o návrhu zákona na ochranu 30 miliard dolarů uložených v soukromých penzijních fondech před neoprávněným zásahem budoucích vlád.

Tento návrh je reakcí na výzvu prezidentského kandidáta Humaly, aby všichni pracující přispívali do renovovaného veřejného důchodového systému a také posílali dobrovolné příspěvky do privátních fondů (AFP).

Zdroj:

Peru proposes law to protect private pension funds. [cit.2011-05-23]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/2011/05/05/peru-pensions-idUSN0518393620110505>

II. Zvýšení limitu pro investování penzijních fondů do zahraničí

Kongres v Peru zvýšil dne 16. července 2011 hranici pro investování penzijních fondů do zahraničí z 30% na 50% kapitálových prostředků. Zvyšování bude probíhat postupně. Vláda očekává, že toto opatření rozšíří možnosti investování a rozložení rizika. V průběhu posledních 5 let byla hranice několikrát zvyšována, a to z 10,5% v roce 2006.

V současné době existují 4 penzijní fondové společnosti s hodnotou aktiv ve výši 29,5 miliard USD. Téměř 30% aktiv je investováno do zahraničí, 15% do státních dluhopisů Peru a zbytek tvoří domácí akcie a cenné papíry. Penzijní společnosti musí od roku 2005 nabízet tři typy fondů s rozdílným stupněm investičního rizika.

Zaměstnanci veřejného a privátního sektoru si v Peru mohou vybrat mezi systémem individuálních účtů (SPP) a veřejným důchodovým systémem (SNP). Ti, kteří se včas nerozhodnou, jsou zařazeni do systému SPP. Klienti SNP se mohou kdykoli rozhodnout přestoupit do SPP, zatímco většině členů SPP není povoleno přestoupit do SNP. (Některým starším pracovníkům bylo povoleno přejít zpět do veřejného systému). Příspěvková míra je pro každý systém rozdílná. U systému SNP se platí 13% z hrubé mzdy na starobní, pozůstalostní a invalidní pojištění, klienti SPP přispívají 10% hrubé mzdy na svoje individuální účty, spravované fondovými společnostmi podle jejich výběru, dále v průměru 1,95% celkových hrubých příjmů na administrativní poplatky a částkou ve výši 1,22% příjmů – do maximální výše 2 756 USD měsíčně – na pozůstalostní a invalidní pojištění, a to od června 2011. Zaměstnavatelé na žádný ze obou systémů za své zaměstnance nepřispívají.

Zdroj:

Peru. *International Update – September 2011* [cit.2011-09-20]. Dostupné z: http://www.ssa.gov/policy/docs/progdesc/intl_update/2011-09/2011-09.pdf

III. Zavedení nového programu testovaných starobních důchodových dávek

Vládní kabinet Peru schválil dne 13. září 2011 nový program testovaných starobních důchodů pod názvem Pensión 65. Program je zaváděn po etapách počínaje koncem roku 2011. Program byl zahájen v pěti nejchudších regionech země a bude postupně do roku

2013 rozšířen do zbývajících částí Peru. Náklady na tento nový program se pro rok 2012 odhadují v přepočtu na 81 milionů USD.

Z programu budou vypláceny dávky ve výši 90 USD měsíčně osobám starším 65 let, které žijí v extrémní chudobě a nepobírají žádnou jinou sociální dávku od státu.

Podle národního statistického úřadu žila v chudobě v roce 2010 asi jedna třetina obyvatel Peru. V roce 2007 bylo více než 40% osob starších 75 let považováno za chudé, na venkově to bylo asi 65% této věkové kategorie. Uvádí se, že nějaký typ důchodu pobírá méně než 10% osob starších 60 let.

Zdroj:

Peru. *International Update – October 2011* [cit.2011-10-25]. Dostupné z:
http://www.ssa.gov/policy/docs/progdsc/intl_update/2011-10/2011-10.pdf

Japonsko

Významné změny v dobrovolných příspěvkově definovaných penzijních plánech

V srpnu 2011 byl v Japonsku schválen nový zákon, který přináší změny v rámci dobrovolných příspěvkově definovaných penzijních plánů, zavedených v roce 2001.

Tyto plány od té doby zaznamenaly trvalý růst, jejich hodnota činí v přepočtu asi 65 miliard USD a je do nich zapojeno více než 15 tisíc zaměstnavatelů – sponzorů a 4 milionů zaměstnanců.

Hlavní změny nového zákona, platného od 1. ledna 2012:

- pro zaměstnance se poprvé zavádí možnost přispívat do zaměstnavatelem sponzorovaných příspěvkově definovaných plánů. Nyní mohou do těchto plánů přispívat za zaměstnance pouze zaměstnavatelé. Podle nových pravidel nesmí být příspěvky zaměstnanců vyšší než zaměstnavatelů. Limit pro kombinované příspěvky (od zaměstnavatelů a zaměstnanců, které jsou daňově zvýhodněné) zůstává stejný: 659 USD měsíčně pokud zaměstnavatel sponzoruje pouze jeden zaměstnanecký plán pro zaměstnance, nebo 323 USD měsíčně v případě, že zaměstnavatel také sponzoruje dávkově definovaný plán.
- pokrytí se rozšiřuje na pracovníky do věku 65 let. Dosud mohli být členy příspěvkově definovaného plánu pracovníci ve věku do 60 let.

V Japonsku existují 2 typy příspěvkově definovaných plánů: zaměstnavatelem sponzorované plány pro zaměstnance a individuální plány pro osoby samostatně výdělečně činné a pracovníky, jejichž zaměstnavatelé nesponzorují žádný penzijní plán. Příspěvky jsou daňově zvýhodněny. V případě zaměstnavatelem sponzorovaných plánů jsou příspěvky registrovány jako výdaj firmy a nejsou považovány za příjem účastníka, u individuálních plánů je celý příspěvek daňově odpočitatelný až do výše 7 910 USD ročně.

Dobrovolné soukromé penzijní plány v Japonsku (zahrnující příspěvkově definované a zaměstnavatelem sponzorované dávkově definované plány) doplňují státní dvoupilířový veřejný penzijní systém, který se skládá z paušálního plánu pro všechny občany v rámci národního penzijního programu a od výdělků odvozeného plánu v rámci programu penzijního pojištění zaměstnanců.

Zdroj:

Japan. *International Update – September 2011* [cit.2011-09-20].

Dostupné z:

http://www.ssa.gov/policy/docs/progdesc/intl_update/2011-09/2011-09.pdf

Austrálie

Zásadní reformy povinného zaměstnaneckého penzijního systému (superannuation)

V září 2011 australská vláda zveřejnila detaily svých plánů na reformu povinného zaměstnaneckého penzijního systému (superannuation), který byl zaveden před 20 lety a je založen na povinných příspěvcích zaměstnavatelů na soukromé penze nebo důchodové spořicí účty. Reformní opatření vychází z doporučení expertní skupiny v rámci Cooper Review. Podle ní je současný systém složitý a nákladný pro většinu pracovníků, poplatky spojené s fondy disproporcionálně ovlivňují menší účty. V důsledku toho si asi 80% australských pracovníků aktivně nehledá fond a zaměstnanci jsou zařazeni svými zaměstnavateli do určitého fondu s předem nastavenými parametry. Rovněž neexistují žádné standardy pro zpracovávání dat a jednotné systémy pro výběr příspěvků a identifikaci členů. Dalším problémem je počet neaktivních, neidentifikovaných nebo „ztracených“ účtů. V současnosti má každý pracující v průměru tři účty v systému superannuation, z nichž jeden až dva jsou neaktivní nebo ztracené. Jedná se o hodnotu aktiv ve výši asi 13,6 miliard australských dolarů.

Vláda navrhuje zavedení fondu MySuper – jednoduchého, nízkonákladového fondu s jedinou investiční strategií, který by nahradil stávající fondy. Zaměstnavatelům bude povoleno vyjednat zvýhodněné administrativní poplatky pro své zaměstnance. Od října 2013 budou zaměstnanci, kteří se nerozhodnou pro určitý fond, zařazeni do jednoho z fondů, který nabízí program MySuper. Všechny doposud existující účty by měly být převedeny do programu MySuper k 1. červenci 2017. Fondy navíc budou nabízet životní pojištění a celkové invalidní pojištění s možností opt-outu. Produkty nového programu budou poskytovat standardní úroveň pojištění, členové budou mít možnost pojištění buď snížit, nebo zvýšit.

Reformní opatření pod názvem SuperStream se snaží zlepšit správu účtů v systému superannuation. Jedná se o zavedení standardů kvality pro vedení databáze při použití systému e-commerce.

Zdroj:

Australia. *International Update – October 2011*. [cit.2011-10-25]. Dostupné z: http://www.ssa.gov/policy/docs/progdesc/intl_update/2011-10/2011-10.pdf

Nový Zéland

Změny v rámci politiky spoření u penzijních plánů KiwiSaver

V květnu 2011 novozélandský parlament schválil rozpočet na rok 2011, který zahrnuje řadu opatření směřujících ke snížení finančních závazků vlády v rámci penzijních plánů KiwiSaver.

Změny jsou následující:

- s účinností od 1. července 2011 se snižuje sleva na dani o polovinu, na 50 centů pro každý dolar, který účastník penzijního plánu poukáže nad hranici 521 NZD (429 USD)
- s platností od 1. dubna 2012 už nebudou příspěvky zaměstnavatelů na účty zaměstnanců pro zaměstnance daňově osvobozeny (Slevy na dani pro zaměstnavatele byly zrušeny v roce 2009)
- s platností od 1. dubna 2013 se zvyšuje požadovaný minimální příspěvek zaměstnavatele i zaměstnance ze 2% na 3%.

Vládní příspěvek ve výši 1000 NZD, nazývaný „kick start“, který je poukazován osobám zakládajícím si poprvé účet v rámci plánů KiwiSaver, zůstane beze změn.

Zdroj:

New Zealand. *International Update-June 2011*. [cit.2011-06-23]. Dostupné z: http://www.ssa.gov/policy/docs/progdsc/intl_update/2011-06/2011-06.pdf